

EUNOMIA

miesięcznik raciborskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej

ISSN 1897-2349

nr 9 (22) / grudzień 2008

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia!

Foto: Bolesław Stachow

▲ Świąteczna iluminacja rynku raciborskiego.

▼ Rektor PWSZ prof. nadzw. dr hab. Michał Szepelawy otrzymuje samolocik wykonany w ramach realizacji projektu INSPIRE (s. 11).

▼ Migawki z wystawy zorganizowanej w ramach Rybnik Art Festival (s. 19 oraz II i III okładki).

▼ Uczestnicy projektu INSPIRE przed budynkiem naszej uczelni (s. 6 i 11).

Foto: Archiwum PWSZ

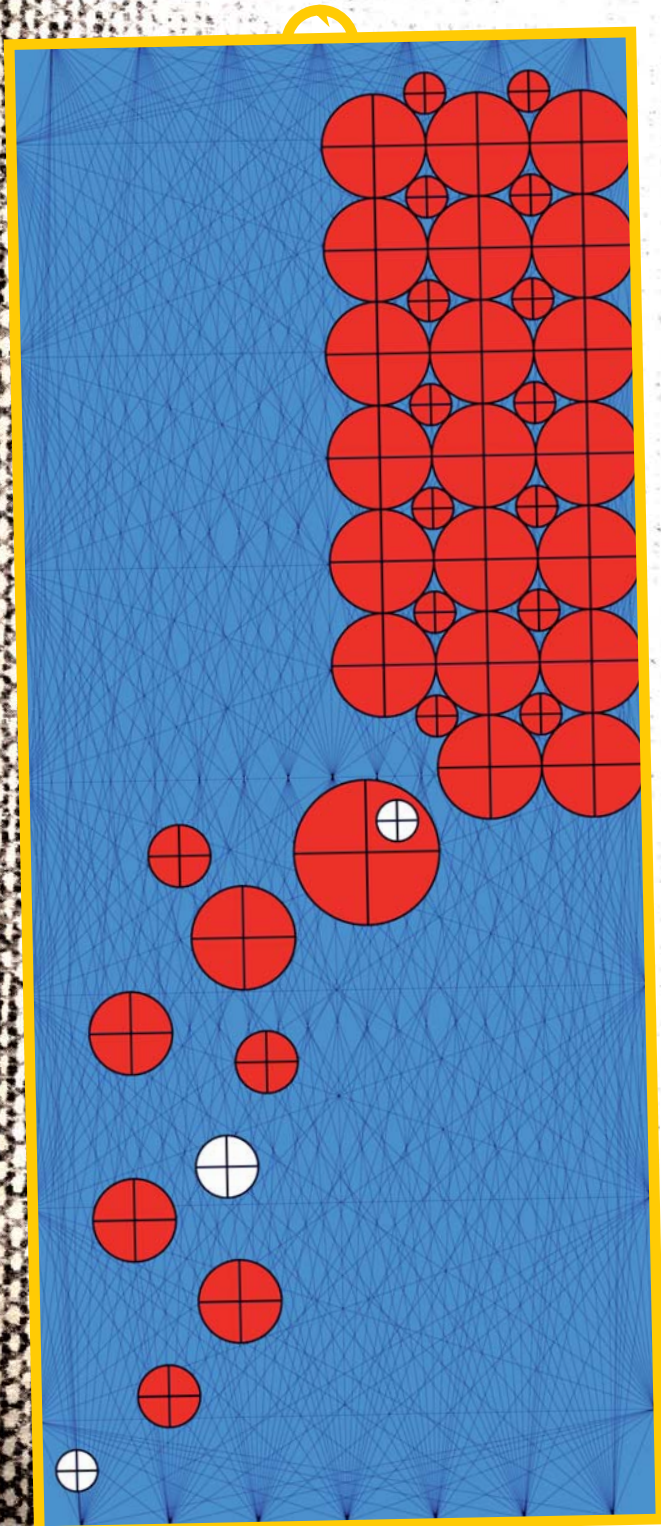
Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

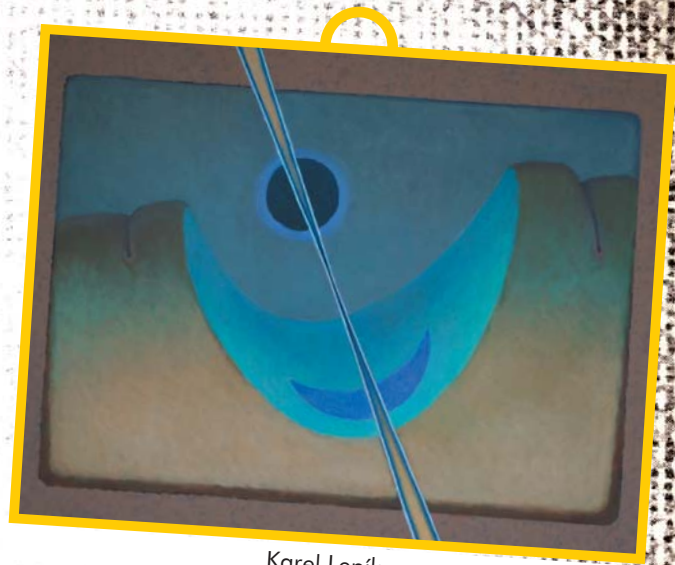
Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

RYBNÍK 2008 ART FESTIVAL

„2x?“

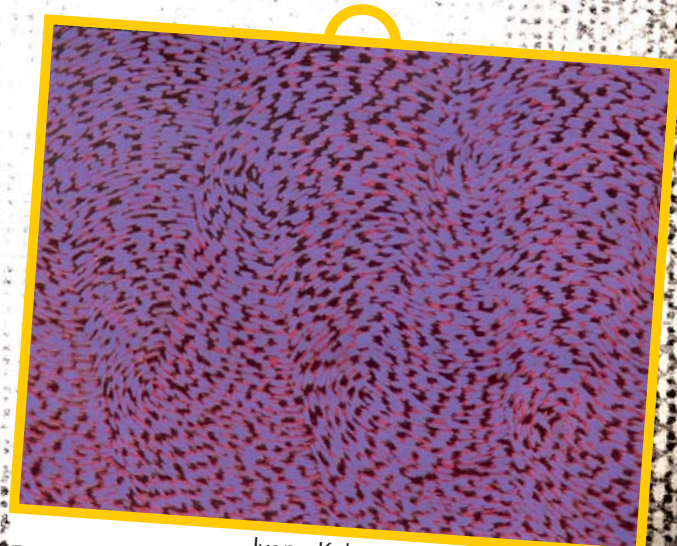
Danuše Sztablová

Karel Lepík

Milan Cieslar

Ivana Kubová

Słowo od redakcji

Ostatni w tym roku kalendarzowym numer „Eunomii” został w dużym stopniu zdominowany przez bardzo ważną tematykę związaną z Międzynarodowym Projektem „**Inspire School Education by Non-formal Learning**”, w którego realizację włączył się od początku 2008 roku Instytut Studiów Edukacyjnych. Na łamach grudniowej edycji „Eunomii” znajdą Państwo obszerny artykuł o założeniach i celach projektu INSPIRE oraz relację, dotyczącą ważnego spotkania, które odbyło się w naszej uczelni w ramach realizacji projektu.

Ponadto kilka innych materiałów, również fotograficznych, poświęconych temu istotnemu przedsięwzięciu.

Piszemy także m.in. o kolejnej konferencji zorganizowanej przez Instytut Studiów Społecznych, o różnorodnych kontaktach uczelni ze środowiskiem, osiągnięciach naszych wykładowców. Prezentujemy również kolejną wystawę, zorganizowaną w ramach Rybnik Art Festiwal i będącą efektem współdziałania Instytutu Sztuki z Uniwersytetem w Ostrawie.

Przygotowując grudniowy numer musieliśmy dokonywać selekcji tekstów z powodu ich mnogości. Niektóre materiały, których druk planowaliśmy w tym numerze, byliśmy zmuszeni przesunąć do edycji styczniowej i następnych, za co przepraszamy.

Składamy serdeczne słowa podziękowania osobom, które zaangażowały się w przygotowanie dwudziestego drugiego numeru „Eunomii”: autorom tekstów i zdjęć, raciborskim i warszawskim współpracownikom pisma, wszystkim, którzy nie skąpią nam dobrych rad i pomysłów.

Życzymy miłej lektury.

Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia. Redakcja „Eunomii” składa wszystkim członkom społeczności Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu – wykładowcom, pracownikom administracyjnym, studentom, a także wszystkim osobom w jakikolwiek sposób związanym z uczelnią i z naszym pismem – życzenia radosnego, spokojnego, rodzinnego, pełnego duchowych doznań przeżycia Świąt, dających nadzieję, przelatujących pesymizm, odkrywających prawdziwy sens naszego życia.

*Niech Nowy Rok 2009
będzie dla wszystkich okresem szczęścia,
pomysłności, realizacji planów
zawodowych i osobistych!*

REDAKCJA

EUNOMIA

Spis treści

Słowo od redakcji

s. 1

KRONIKA WYDARZEŃ

s. 3

Porządek posiedzenia Senatu

s. 3

Wspomaganie niesłyszących studentów

s. 3

Uratować raciborski Zamek

s. 4

W kręgu sportu szkolnego

JANUSZ NOWAK

s. 5

Międzynarodowy projekt INSPIRE

BEATA FEDYN, ILONA GEMBALCZYK

s. 6

Więści z Instytutu Studiów

Edukacyjnych

s. 9

Współdziałanie w dziedzinie kultury

s. 10

Inspirujące spotkanie robocze

BEATA FEDYN, ILONA GEMBALCZYK

s. 11

Łączy nas pedagogika Celestyna

Freineta

s. 13

Reminiscencje pokonferencyjne

RAJMUND MORAWSKI

s. 15

Rzeźba w mieście...

ALEKSANDER OSTROWSKI

s. 19

Dziewięć dekad polskiej

penitencjarystyki

JÓZEF NAWÓJ

s. 21

Krytyczna ocena procesów globalizacyjnych

s. 23

Raciborskie nostalgie

s. 24

Śmierć Przyjaciela z Ołomuńca

s. 24

O dobrej szkole na pograniczu

s. 25

List do redakcji

s. 26

Jestem clownem, wyrażam swoje emocje

s. 27

Nowości biblioteczne

s. 28

ŻARÓWA

niezależny dodatek studencki

Ciechanowskie spotkanie jubileuszowe

Marta Barysz

s. 1

Kilka refleksji na temat zderzenia cywilizacji

Mateusz Sawuła, Kamil Uryga

s. 2

Studencka Akademia Zdrowia

s. 3

Trudne początki sekcji koszykówki

s. 4

Eunomia

Miesięcznik Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu
Rok III Nr 9 (22). Grudzień 2008 r.

Adres redakcji:

ul. Słowackiego 55, 47-400 Racibórz

tel./fax: 032 415 50 20

Redaguje zespół

Redaktor naczelny: Janusz Nowak

Projekt winiet: Kazimierz Frączek – Wydawnictwo SCRIBA

Materiał zdjęciowy: Gabriela Habrom-Rokosz

Opracowanie DTP: Oficyna Drukarska – Jacek Chmielewski

Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

© Copyright by PWSZ w Raciborzu

Przygotowanie do druku, druk i oprawa:

Oficyna Drukarska – Jacek Chmielewski

ul. Sokołowska 12 A, 01-142 Warszawa

KRONIKA WYDARZEŃ – SENAT I REKTORAT

20 listopada 2008 r. obradował Senat. Na posiedzeniu przyjęto uchwały m. in. w sprawie Regulaminu „Zasłużony dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu”, a także zmian w składzie Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej.

21-22 listopada 2008 r. gościliśmy Państwową Komisję Akredytacyjną. Przedmiotem wizytacji Komisji było dokonanie oceny jakości kształcenia na kierunkach: „historia”, pro-

wadzonym w Instytucie Studiów Społecznych oraz „filologia”, prowadzonym w Instytucie Neofilologii.

26-27 listopada 2008 r. Prorektor doc. dr Jacek Lembas oraz Kanclerz mgr Cezary Raczek uczestniczyli w konferencji „Pełnosprawny Student”. Konferencja odbyła się w Krakowie. Poświęcona była zagadnieniom osób niepełnosprawnych na poziomie szkolnictwa wyższego.

PORZĄDEK POSIEDZEŃ SENATU Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu

– w dniu 20 listopada 2008 r.

1. Przyjęcie porządku obrad Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.
2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu z dnia 25 września 2008 r.
3. Przyjęcie Uchwały Nr 100/2008 w sprawie przyjęcia Regulaminu Zasłużony dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.
4. Przyjęcie Uchwały Nr 101/2008 w sprawie zaopiniowania zmian w składzie Rady Bibliotecznej PWSZ w Raciborzu.
5. Przyjęcie Uchwały Nr 102/2008 w sprawie zaopiniowania zmian w składzie Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej PWSZ w Raciborzu.
6. Przyjęcie Uchwały Nr 103/2008 w sprawie zatwierdzenia zmian w Planie Rzeczowo-Finansowym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.
7. Przyjęcie Uchwały Nr 104/2008 w sprawie wyboru biegłego rewidenta do kontroli sprawozdania finansowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu za rok 2008.
8. Przyjęcie Uchwały Nr 107/2008 w sprawie upoważnienia Rektora PWSZ w Raciborzu do opłacania składek członkowskich obowiązujących w KRASP i KRePSZ.
9. Przyjęcie Uchwały Nr 108/2008 w sprawie przyjęcia Regulaminu Kursów, Szkoleń i Innych Form Kształcenia realizowanych w Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.
10. Sprawy różne.

WSPOMAGANIE NIESŁYSZĄCYCH STUDENTÓW

Pragniemy poinformować społeczność uczelnianą, że wychodząc naprzeciw potrzebom niedosłyszących i słabo słyszających studentów PWSZ w Raciborzu, kształcących się na kierunkach historia oraz edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, w dwóch salach – w Budynku Głównym przy ul. Słowackiego (sala 315) oraz w budynku przy ul. Cecylii (sala 33), w oparciu o środki pozyskane w ramach programu „PITAGORAS – program pomocy osobom z uszkodzeniem słuchu” z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środki własne, zostały zainstalowane urządzenia wspomagające słyszenie. System składa się z pętli indukcyjnych, połączonych ze wzmacniaczem dźwięku oraz urządzeń wspomagających słyszenie, jak wizualizer i rzutnik multimedialny. Pragniemy przypomnieć, że podobne urządzenia już od trzech lat znajdują się w naszej auli w Domu Studenta nr 1. Instalacja wymienionych urządzeń ułatwia w znacznym stopniu kontakt pomiędzy nauczycielem a niesłyszącym lub niedosłyszącym studentem, a także pomiędzy samymi studentami.

Uratować raciborski Zamek

Posiedzenie Rady Programowej Utworzenia Centrum Dziedzictwa Kulturowego Bramy Morawskiej

Mieszkańcy Raciborza i ziemi raciborskiej, silnie przywiązani do ważnych elementów tradycji i dziedzictwa lokalnego, od wielu lat z niepokojem spoglądają na stan obiektów Zamku Piastowskiego, który stoi na miejscu jednego z pięciu grodzisk Gołęczyców. Uroczyscie obchodzona w bieżącym roku dziewięćsetna rocznica pierwszej wzmianki o Raciborzu bezpośrednio wiąże się z grodem obronnym, zajęтым w 1108 roku przez wojów księcia Bolesława Krzywoustego. Raciborski Zamek był siedzibą książąt raciborsko-opolskich i raciborskich, a następnie, po śmierci ostatniego Piasta raciborskiego, władców z rodu Przemyślidów opawskich. W 1683 roku gościł w murach Zamku król Jan III Sobieski, zdążający wówczas na odsiecz Wiednia, obleganego przez wojska tureckie. Prawdziwą perłą raciborskiego Zamku jest kaplica pod wezwaniem św. Tomasza Kantuarijskiego. Jak wiele twierdz i zamków w Polsce i Europie, również raciborski Zamek jest owiany wieloma intrygującymi podaniami i legendami.

Czasy po II wojnie światowej, zwłaszcza lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte XX wieku, przyniosły temu pięknemu zabytkowi stopniową dewastację, spowodowaną (delikatnie mówiąc) niefrasobliwością ówczesnych włodarzy miasta, powiatu i województwa. Podejmowane od pewnego czasu próby odbudowy Zamku i przywrócenia go do użytku nie przyniosły oczekiwanych rezultatów.

Ostatnio pojawiła się jednak realna szansa nie tylko na odbudowanie obiektów zamkowych i uratowanie ich od dalszego zniszczenia, ale także na nadanie im nowych funkcji kulturowych poprzez remont i adaptację budynku bramnego (najbardziej zdewastowanego) na miejsce organizacji różnorodnych imprez, remont i adaptację budynku mieszkalnego na cele wystawiennicze i naukowe (zgodne z planami Pań-

stwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, która ma być – podkreślamy to z ogromną satysfakcją – jednym z głównych beneficjentów prac remontowych na Zamku), wreszcie poprzez odnowę dziedzińca zamkowego i zaadoptowanie go na potrzeby koncertów plenerowych. Wspomniana szansa wynika z inicjatywy starosty raciborskiego, który w imieniu Skarbu Państwa zarządza Zamkiem. Projekt remontu współfinansowany jest przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa śląskiego. Pieniądze – 20 milionów złotych – pochodzą z puli przeznaczonej na „wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu”.

Koncepcję wykorzystania Zamku do celów kulturalno-naukowych wypracowuje „Rada Programowa Utworzenia Centrum Dziedzictwa Kulturowego Bramy Morawskiej na Zamku Piastowskim w Raciborzu” - gremium powołane przez Starostę Adama Hajduka. Nasza uczelnia, jak zostało wspomniane, ma korzystać z efektów prac na Zamku, dlatego też Rektor PWSZ w Raciborzu **prof. nadzw. dr hab. Michał Szepelawy** został członkiem owego zespołu. Podkreślić należy, że drugą osobą związaną z raciborską uczelnią, a wchodzącą w skład Rady Programowej z racji sprawowania funkcji Przewodniczącego Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Rekreacji Rady Powiatu, jest **dr Piotr Olender**.

6 listopada 2008 r. odbyło się kolejne posiedzenie Rady Programowej. Jej członkowie zapoznali się ze stanem prac remontowych na Zamku. Trwają prace rozbiórkowe tych fragmentów, które są zniszczone oraz przygotowania do prac budowlanych w budynku bramnym. W dalszej perspektywie będą prowadzone prace w dawnej „słodowni”. Odbudowane pomieszczenia będą służyć do zagospodarowania przez instytucje kulturalne na zajęcia artystyczne. Potwierdzono, że przewidziane także wyremontowanie skrzydła mieszkalnego Zamku do wykorzystania przez Instytut Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej na działalność programową i wystawienniczą.

Dalszą część posiedzenia Rady zorganizowano w siedzibie Starostwa Powiatowego, gdzie mówiono o problemach związanych z prowadzeniem prac remontowych. Między innymi eksperci z Krakowa przedstawili sprawę odwodnienia terenu Zamku, który usytuowany jest na terenie wymagającym prac hydrologicznych. Istnieje także potrzeba inwentaryzacji pozostałości sprzętu materialnego zamku celem późniejszego odrestaurowania go i przeniesienia go ponownie na Zamek.

Będziemy informować naszych Czytelników zarówno o realizacji remontu obiektów zamkowych, jak i o diskutowanych na posiedzeniach Rady Programowej Utworzenia Centrum Dziedzictwa Kulturowego Bramy Morawskiej koncepcjach adaptacji pomieszczeń Zamku. ✪

Kaplica zamkowa, budynek bramny i część budynku mieszkalnego.

Institut Kultury Fizycznej

W kręgu sportu szkolnego Międzynarodowe konferencje naukowe dr Janusz Nowak

W mijającym roku wykładowcy Instytutu Kultury Fizycznej brali udział w wielu konferencjach naukowych w kraju i za granicą. **Prof. nadzw. dr hab. Jerzy Pośpiech** był uczestnikiem trzech międzynarodowych spotkań przedstawicieli nauk o kulturze fizycznej zorganizowanych w Mao (Minorka-Hiszpania), Las Palmas (Wyspy Kanaryjskie) i Lizbonie.

Organizatorem sympozjum w Mao (12-15.04.2008 r.), poświęconego edukacyjnemu walorom sportu, była Międzynarodowa Federacja Sportu Szkolnego (International School Sport Federation-ISF). Główny temat konferencji: „Education through sport – is practice sport valuable?” był okazją do zaprezentowania wyników badań poświęconych społecznej percepcji sportu dzieci i młodzieży. Prof. Jerzy Pośpiech uczestniczył w dyskusji „przy okrągłym stole”. W sympozjum wzięli udział przedstawiciele czterdziestu krajów – członków ISF.

Międzynarodowa Federacja Sportu Szkolnego powstała w 1972 roku, skupiając początkowo trzynaście państw. Obecnie ISF zrzesza siedemdziesiąt dwa kraje z pięciu kontynentów, obejmując programem ponad 400 milionów uczniów w wieku 13 do 18 lat. Członkami Federacji są zarówno stowarzyszenia i organizacje sportowe, jak również ministerstwa, odpowiedzialne za edukację i kulturę w poszczególnych krajach. Jedynym kryterium przyjęcia w poczet członków ISF jest działalność na rzecz sportu szkolnego zgodna ze statutem tej organizacji. Polskim przedstawicielem w ISF jest od 1990 roku Szkolny Związek Sportowy. Corocznie organizowane są międzynarodowe zawody (gimnazjady) w różnych dyscyplinach sportowych uprawianych w szkołach (lekka atletyka, bieg na orientację, siatkówka, piłka nożna, koszykówka, gimnastyka, pływanie, narciarstwo i tenis stołowy). Uczestnicy gimnazjad są wyłaniani w drodze współzawodnictwa sportowego szkół. Wszystkie państwa są reprezentowane w poszczególnych dyscyplinach przez zespoły skupiające wyłącznie uczniów z jednej szkoły.

Międzynarodowa Federacja Sportu Szkolnego organizuje co roku seminaria i sympozja naukowe, poświęcone różnym aspektom sportu szkolnego.

Organizatorami dwóch kolejnych konferencji naukowych były: European Physical Education Association (EUPEA) oraz Stowarzyszenia Nauczycieli Wychowania Fizycznego w Hiszpanii i Portugalii (COPLEF, SPEF).

„European Politics in PE – presentation of good practices in the European countries” to temat sympozjum w Las Palmas (30.V.-1.VI. 2008 r.).

Jakkolwiek polityka i systemy edukacyjne są wewnętrzną sprawą poszczególnych krajów Unii Europejskiej, to należy również odnotować ich europejski kontekst. Odkąd poznaliśmy wpływ i znaczenie codziennych ćwiczeń fizycznych dla zachowania zdrowia, możliwość uczestnictwa w szkolnym wychowaniu fizycznym należy postrzegać w kategoriach praw wszystkich europejskich uczniów.

EUPEA uważa, że powszechne i wysokiej jakości wychowanie fizyczne dzieci i młodzieży to jedno z podstawowych zadań szkolnictwa, ponieważ wspomaganie rozwoju motorycznego oraz przygotowanie do całościowego uczestnictwa w kulturze fizycz-

Foto: Archiwum PWSZ

Uczestnicy konferencji w Lizbonie: (od lewej) Francisco Carreiro da Costa, Eric de Boever, Manuel Vizuet Carrizosa, Jerzy Pośpiech

nej (kulturze ruchu) zaliczane są do najważniejszych problemów współczesnych społeczeństw, które ze względu na postęp cywilizacyjny mają tak mało okazji do wysiłku fizycznego.

W trakcie konferencji prof. Jerzy Pośpiech wygłosił doniesienie „Physical education and school sport in Poland”.

W dniach 9-12.10.2008 roku Lizbona gościła przedstawicieli 32 państw europejskich, uczestników konferencji naukowej „EU Physical Activity Guidelines: Implications for Physical Education and Sport in School”.

EUPEA realizuje swe zadania głównie we współpracy z narodowymi stowarzyszeniami wychowania fizycznego oraz rządowymi i pozarządowymi organizacjami statutowo związanymi z danym obszarem kulturowym. Konferencja lizbońska poza prezentacją doniesień poświęconych funkcjonującym w krajach europejskich programów edukacji fizycznej, poświęcona była również wypracowaniu na zlecenie Komisji Europejskiej „Przewodnika Aktywności Fizycznej”. To opracowanie, podobnie jak „Kodeks etyczny oraz przewodnik dobrej praktyki w wychowaniu fizycznym EUPEA” będzie miał rangę oficjalnego dokumentu Komisji Europejskiej. Prof. Jerzy Pośpiech uczestniczył w pracach zespołu roboczego, powołanego do opracowania ostatecznej wersji tego przewodnika.

EUPEA, skupiając obecnie trzydzieści krajowych stowarzyszeń nauczycieli wychowania fizycznego, czuje się upoważnione do zabierania głosu w sprawach europejskiego wychowania fizycznego zarówno na forum instytucji jednoczącej się Europy, jak również wobec rządów krajów – członków Unii Europejskiej.

Konferencja naukowa w Lizbonie była częścią XIX Forum European Physical Education Association. W czasie jego trwania odbyły się wybory władz tego stowarzyszenia na lata 2008-2011. Prezydentem wybrano Rose-Marie Repond ze Szwajcarii. Prof. Jerzy Pośpiech został członkiem zarządu na kolejną kadencję. Dodać trzeba, że pełni tę funkcję nieprzerwanie od 1998 roku. ◆

Międzynarodowy Projekt „Inspire School Education by Non-formal Learning”

dr Beata Fedyn, dr Ilona Gembalczyk

Według Komisji UNESCO nieformalna edukacja obejmuje około 70% wszystkich ludzkich procesów uczenia się. Edukacja nieformalna koncentruje się na człowieku, a nie na przedmiocie nauczania czy materiałach dydaktycznych. Realizowana jest przez wiele instytucji życia publicznego, które nie należą do oficjalnego systemu oświatowego. Nieformalna edukacja nie prowadzi zatem do uzyskania określonych uprawnień zawodowych. Podejmowana jest z inicjatywy osoby uczącej się, a jej celem jest uzupełnienie formalnego nauczania poprzez umożliwienie zastosowania w praktyce wiedzy zdobytej w szkole. Większość programów edukacji nieformalnej realizowanych jest w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Nieformalne uczenie się jest procesem, który trwa przez całe życie. Człowiek zdobywa wiedzę, umiejętności i określone wartości na podstawie codziennych doświadczeń oraz wychowawczego wpływu swojego otoczenia – rodziny, wizyt w bibliotece, muzeum, parku, zoo, czy kontaktu z mediami.

Szczególne znaczenia nabiera możliwość kształtowania poprzez edukację nieformalną szczególnych cech społecznych u uczących się. Mamy tu na myśli przede wszystkim odpowiedzialność społeczną i osobistą, zdolność podejmowania inicjatyw, umiejętność efektywnego porozumiewania się w grupie oraz gotowość do uczciwego zachowania się oraz poszanowania norm społecznych.

Wskazane zalety edukacji nieformalnej stwarzają warunki do wykorzystania tej formy uczenia się w wielu ważnych obszarach życia społecznego. Jednym z takich obszarów jest problem racjonalnego użytkowania energii, ochrony klimatu oraz promowania źródeł energii odnawialnej.

Badania na temat realizacji programów edukacyjnych odnoszących się do zagadnień energii odnawialnej zostały zapoczątkowane w Europie w 2004 roku przez ManagEnergy. Wnioski z tych badań wskazują na nieodzowne czynniki warunkujące skuteczność edukacji we wspomnianym obszarze:

- Realizacja projektów wspierających ideę „uczenia się przez doświadczenie”. Zasada ta odnosi się przede wszystkim do pracy z dziećmi. Należy zachęcać je do wspólnych zabaw, twórczości i doświadczeń. Zdobytą w ten sposób wiedza,

umiejętności i wartości będą łatwiej przenoszone do osobistych zachowań dzieci.

- Integracja z programem nauczania.
- Połączenie aspektów teoretycznych z praktycznymi.
- Szkolenie nauczycieli.

Przedstawione wyniki wskazują na potrzebę opracowywania programów edukacyjnych, które wdrażałyby wskazane założenia. Przykładem takiego programu jest Międzynarodowy Projekt „Inspire School Education by Non-formal Learning”, realizowany od początku 2008 roku przez naszą Uczelnię. Cele „Inspire” są zgodne z ideą „Dekady Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju”. Projekt skupia się na wykreowaniu współpracy pomiędzy pozaszkolnymi miejscami edukacji a formalnym nauczaniem w szkole w zakresie tematyki energii odnawialnej i niekorzystnych zmian klimatycznych spowodowanych przez nieracjonalne gospodarowanie energią. Celem projektu jest opracowanie skutecznych metod realizacji wymienionych zagadnień, głównie w ramach edukacji nieformalnej, ulepszanie jakości kursów doskonalenia nauczycieli w zakresie intensywniejszego wykorzystania przez nich nauczania nieformalnego oraz promowanie nowych miejsc uczenia się.

Partnerem wiodącym Projektu jest Uniwersytet Nauk Stosowanych w Hamburgu. Pozostali partnerzy to Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu, Uniwersytet w Daugavpils na Łotwie oraz NaturGut Ophoven w Niemczech. Menedżerami Projektu ze strony naszej Uczelni są **dr Beata Fedyn** i **dr Ilona Gembalczyk**. Zespół projektowy tworzą pracownicy Instytutu Studiów Edukacyjnych i administracji: **prof. dr hab. Gabriela Kapica**, **dr Iwona Konopnicka**, **dr Gabriela Kryk**, **mgr Magdalena Liszka**, **mgr Zofia Kurzeja**, **mgr Ewa Świerczek**, **mgr Anna Zdanowska**, **mgr Józefa Kielak**, **mgr Aleksandra Urban**, **Katarzyna Kasowska** (sekretarz Projektu), **mgr Agnieszka Dereń**, **Sabina Picho**, **Zuzanna Mika**, **Brygida Mizioch**, **Janusz Krajewski** oraz **mgr Bogusława Bąk** (nauczyciel biologii z II Liceum Ogólnokształcącego w Raciborzu, konsultant I etapu projektu).

Dwuletni Projekt realizowany jest w kilku etapach. Pierwszy zakończony we wrześniu polegał na dokonaniu analizy in-

tegracji nieformalnego nauczania pozaszkolnego z programem nauczania w szkole podstawowej i gimnazjum w krajach partnerskich. Analiza dotyczyła propagowania wykorzystania energii odnawialnej. Liderem tego pakietu był Uniwersytet w Daugavpils.

Wspomniana analiza została oparta na studium literatury i badaniach sondażowych. Wykorzystano tu światowe i europejskie raporty, prawo oświatowe, podstawę programową kształcenia ogólnego, artykuły w czasopismach, strony internetowe oraz wyniki badań naukowych. Przeprowadzono także wywiady z ekspertami z instytucji kształcenia nauczycieli, pozaszkolnych miejsc nauki oraz szkół. Dokonano również badań sondażowych nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów. Narzędzia badawcze oraz metodę analizowania otrzymanych danych opracował lider pakietu. Jednocześnie w krajach partnerskich opracowano strukturę edukacji nieformalnej i szczegółową charakterystykę instytucji nieformalnego nauczania działających w okolicach instytucji biorących udział w Projekcie.

Podsumowanie opisanego etapu odbyło się 18-19 czerwca w Daugavpils. Uzgodniona na nim postać angielskojęzycznego raportu. Każda część raportu opracowana została przez

badaczy polskich, niemieckich i łotewskich. Zespół z naszej Uczelni przygotował również wersję raportu z częścią w języku polskim. Wspomniane raporty dostępne są na stronie internetowej www.inspire-project.eu oraz w bibliotece. W ramach szerokiej dystrybucji produktów Projektu raport został rozesłany do raciborskich szkół podstawowych i gimnazjów oraz do instytucji nieformalnej edukacji. Wyniki naszych badań zostaną także przedstawione na II Raciborskim Seminarium Pedagogicznym „Edukacja formalna i nieformalna w procesie rozwoju kapitału ludzkiego” oraz na konferencji organizowanej przez Uniwersytet w Daugavpils („VII International JTEFS/BBC Conference Sustainable Development. Culture. Education”, 5-8.05.2009).

Obecnie kończymy realizację kolejnego etapu, a mianowicie przygotowujemy innowacyjne materiały edukacyjne na temat energii odnawialnej i zmian klimatu. Przeznaczone są one dla nieformalnych miejsc edukacji. Liderem tego pakietu jest NaturGut Ophoven.

Każdy partner opracowuje 5 innowacyjnych jednostek zajęć dla nieformalnych miejsc edukacji. Propozycje zajęć zintegrowane są z programem szkolnym (przyroda, biologia, edukacja ekologiczna jako ścieżka przedmiotowa). Tematem zajęć

Uczestnicy spotkania przed Uniwersytetem Daugavpils.

jest energia odnawialna i jej użytkowanie. Rozwijają one wiedzę ekologiczną oraz kompetencje społeczne i świadomość społecznej odpowiedzialności za środowisko. Oparte są na wykorzystaniu aktywnych metod nauczania (uczenie się przez doświadczenie, multisensoryczne podejście do procesu nauczania – uczenia się) oraz dostępnych form nieformalnego nauczania.

Robocze spotkanie dotyczące tego etapu odbyło się 22 października na terenie naszej uczelni. W grudniu opracowane konspekty zajęć zostaną wydrukowane oraz umieszczone na stronie internetowej Projektu.

Przygotowywane materiały oparte są na idei edukacji energetycznej. Edukacja ta dąży do ukształtowania postaw przyszłych użytkowników energii, uczy lepiej korzystać z energii, uświadamia szkody wywołane przez jej konsumpcję oraz war-

tość tego ograniczonego zasobu. Skierowana jest do dzieci i młodzieży, ponieważ mogą oni stać się skutecznymi doradcami w zakresie korzystania z energii we własnych rodzinach.

Nieformalne miejsca edukacji są szczególnie polecane do realizacji edukacji energetycznej. Można tu bowiem prowadzić zajęcia w sposób „wciągający” i „zajmujący”, z wykorzystaniem zabawy i współuczestnictwem uczących i nauczanych. Przygotowywane zajęcia mają oczywiście taki charakter. Już same tytuły zachęcają do udziału i wspólnej zabawy. Oto przykłady niektórych z nich:

„Od ziarenka do energii”, „Bądź oszczędny – uratuj pingwina”, „Zastłona przeciwsłoneczna dla niedźwiedzia polarnego”, „Eko-dom”, „Nils Holgersson i lot dzikich gęsi”.

Zajęcia opracowane przez polski zespół przeznaczone są dla dzieci w wieku 7-9 lat. Dr I. Konopnicka, mgr A. Zdanowska, mgr A. Urban przygotowały ciekawe propozycje: „Jak wygląda wiatr”, „Las źródłem energii życiowej człowieka”, „Pomocnicy ekoelfów”, „Reporterzy lokalnej gazety”, „Zostań mistrzem ekologii”.

W grudniu rozpoczniemy następny moduł, a mianowicie przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli „Wykorzystanie nauczania nieformalnego w szkole”. Szkolenia skupiać się będą na wdrożeniu wcześniej opracowanych materiałów oraz przygotowaniu nauczycieli do integracji nauczania nieformalnego z nauczaniem formalnym. Celem treningów będzie również przygotowanie nauczycieli (zapoznanie z metodami i narzędziami) do poszukiwania i analizowania działalności instytucji kształcenia nieformalnego oraz nawiązywania z nimi współpracy. Program szkoleń uwzględni potrzeby nauczycieli związane z programem zajęć oraz umożliwi nabywanie kluczowych kompetencji umożliwiających wykorzystanie kształcenia ustawicznego.

Treningi będą podlegać testowaniu. Umożliwi to innowacyjne wykorzystanie nieformalnych miejsc nauki w trakcie realizacji zagadnień dotyczących wydajnego użytkowania energii oraz używania energii odnawialnej. Zakłada się, że wspomniane treningi wdrożą nauczycieli do codziennej praktyki wiązania nieformalnego nauczania z formalnym.

W wyniku ewaluacji poprzednich etapów projektu oraz jednego kursu testowego w każdym kraju, zorganizowany będzie jeden kurs europejski dla wszystkich partnerów. Opracowany zostanie również podręcznik kursu szkoleniowego, który stanie się głównym produktem opisywanego Projektu. ☘

Foto: Archiwum PWSZ

Mgr A. Zdanowska przedstawia koncepcję opracowanego scenariusza zajęć.

WIEŚCI z INSTYTUTU STUDIÓW EDUKACYJNYCH

ZAKŁAD EDUKACJI ELEMENTARNEJ

1. Imponujący dorobek Koła Naukowego Pedagogów

Pierwsze Forum Studenckich Kół Naukowych, które odbyło się w dniu 5 listopada 2008 r. w PWSZ w Raciborzu, było okazją do zapoznania się z dorobkiem Kół działających w naszej raciborskiej Alma Mater.

Koło Naukowe Pedagogów, zrzeszające głównie studentki edukacji elementarnej, przedstawiło szerokie spektrum podejmowanych działań, począwszy od jego założenia, czyli od października 2004 roku.

I tak, **Justyna Kaczorowska** w przejrzysty sposób zaprezentowała wykonane prace naukowo-badawcze o zasięgu regionalnym i międzynarodowym, w tym udział członkiń Koła w seminariach, konferencjach oraz obozach naukowych tak w kraju, jak i za granicą.

Ewa i Katarzyna Heberle przedstawiły multimedialny pokaz ukazujący działalność społeczną Koła na rzecz Uczelni oraz środowiska lokalnego.

W drugiej części spotkania **Zaneta Sojka** zreferowała *wpływ reklamy na świadomość dziecka*, a **Monika Misztal, Monika Skowron i Magdalena Fica** zapoznały uczestników Forum z wynikami badań pilotażowych przeprowadzonych w ramach międzynarodowego projektu nt. *Styl życia młodszych uczniów*.

O zaangażowaniu, zainteresowaniach i uzdolnieniach członkiń naszego Koła może świadczyć to, iż **„HEBERLE SISTERS”** wzbogaciły obrady Forum występem muzycznym, prezentując w ten sposób swoje artystyczne predyspozycje. Natomiast **Sabina Wrzosok**, specjalnie z okazji Forum, napisała wiersz o Kole Pedagogów, a dzięki **Patrycji Młynarczyk** można było obejrzeć kronikę działalności tej „wspaniałej drużyny”.

2. Festiwal kreatywności

Gdzie i kiedy? – W Moszczance, w zaprzyjaźnionej Szkole freinetowskiej, w dniach 14-16 listopada 2008 r. Uczestniczyły w nim: dr Gabriela Kryk, mgr

Ilona Gawlica, mgr Aleksandra Stępień oraz mgr Aleksandra Urban.

Ich zdaniem była to wspaniała uczta duchowa (i nie tylko – ale o tym w dalszej części komunikatu), gdyż zgromadzeni nauczyciele – freinetowcy z całej Polski, zainspirowani ideami Celestyna Freineta – **po prostu „latali bez skrzydeł”!**

Konferencję swą obecnością uświetnili: **Pan Michel Mulat** – Prezydent FIMEM (Fédération internationale des mouvements d'École moderne) oraz Pani mgr Zofia Piwko – Przewodnicząca Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki Celestyna Freineta.

Festiwal był nie tylko podsumowaniem bogatego dorobku uczniów miejscowej Szkoły Podstawowej na niwie edukacji regionalnej. Ukazał nieograniczone wręcz możliwości wykorzystania środowiska naturalnego w edukacji szkolnej. Program konferencji obejmował referaty, zajęcia warsztatowe, plenerowe, które zaprezentowali i prowadzili specjaliści w dziedzinie pedagogiki freinetowskiej. Aktywnie uczestniczyli w nich wszyscy obecni, dając upust swej kreatywności i pomysłowości. I tu dopowiedzmy, że było też coś dla ciała, jako że na Wieczorze Przyjaźni, połączonym z degustacją smakołyków z różnych regionów Polski, raczono się specjałami z różnych zakątków kraju, zapoznając się z tamtejszą kulturą kulinarną.

W trzecim dniu konferencji liczni amatorzy „latania bez skrzydeł” przenieśli się na Biskupią Kopę, by podziwiać piękno ziemi prudnickiej w jesiennej krasie.

Inspiratorką i koordynatorką tych oryginalnych poczynań była Pani Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Moszczance – **Pani mgr Marzena Kędra**, która jednocześnie pełni funkcję wiceprzewodniczącej Polskiego Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki Celestyna Freineta.

(Więcej o Festiwalu – na s. 13)

Oprac. KIKA

WSPÓŁDZIAŁANIE W DZIEDZINIE KULTURY

Podpisanie porozumienia o współpracy między Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Raciborzu i Raciborskim Centrum Kultury

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Rektor PWSZ w Raciborzu prof. nadzw. dr hab. Michał Szepelawy oraz dyrektor RCK mgr Janina Wystub podpisują umowę w obecności prof. Jerzego Buzka.

W przedostatnim dniu października rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu **prof. nadzw. dr hab. Michał Szepelawy** podpisał kolejną istotną umowę o współpracy. Tym razem instytucją, z którą władze raciborskiej uczelni postanowiły ściślej współdziałać jest Raciborskie Centrum Kultury, w imieniu którego podpis na dokumencie złożyła dyrektor **mgr Janina Wystub**. Akt podpisania umowy, dokonany w obecności m.in. wiceprezydent Raciborza **dr Ludmiły Nowackiej** i posła do Parlamentu Europejskiego **prof. dra hab. Jerzego Buzka**, był jednym ze składników uroczystości, której centrum stanowił wernisaż wystawy prac studentów kierunku edukacja artystyczna, uczestniczących w konkursie na okładkę książki **Hanny Pasterny** pt. *Jak z białą łaską zdobywałam Belgię*.

Strony umowy zakładają w niej kilka istotnych celów. Wymieńmy niektóre z nich:

- zapewnienie studentom Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu możliwości odbywania praktyk w Raciborskim Centrum Kultury,
- zapraszanie pracowników Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu do opiniowania działalności merytorycznej Raciborskiego Centrum Kultury,
- prezentowanie dokonań kół i zespołów Raciborskiego

Centrum Kultury społeczności Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu,

- zapewnienie członkom kół i zespołów, działających w Raciborskim Centrum Kultury, uczestnictwa w imprezach kulturalnych i społecznych, animowanych przez pracowników naukowych i studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu,
- organizowanie wspólnych przedsięwzięć kulturalnych,
- umożliwienie członkom kół i zespołów, funkcjonujących w Raciborskim Centrum Kultury, uczestnictwa w działalności studenckich kół naukowych.

Umowa przewiduje także prezentację materiałów, związanych z działalnością Raciborskiego Centrum Kultury, na łamach naszego pisma.

Podpisanie umowy jest instytucjonalizacją współpracy, która realizowana była już wcześniej. Dyrektor Instytutu Sztuki PWSZ (a zatem tej jednostki naszej uczelni, która jest najbardziej predestynowana do nawiązywania ścisłych więzów z instytucją upowszechniania kultury), **adi. II st. dr Aleksander Ostrowski**, wyraził przekonanie, że w najbliższej przyszłości uda się wypracować różnorodne i atrakcyjne formy współdziałania obydwu placówek.

Instytut Studiów Edukacyjnych

Inspirujące spotkanie robocze

dr Ilona Gembalczyk, dr Beata Fedyn

22 października 2008 r. nasza Uczelnia była gospodarzem trzeciego, roboczego spotkania partnerów międzynarodowego projektu „**Inspire School Education by Non – formal Learning**”. Jego celem było zaprezentowanie innowacyjnych scenariuszy zajęć dla nieformalnych miejsc edukacji na temat energii odnawialnej opracowanych przez wszystkich partnerów. Naszymi gośćmi byli **Weronika Schulze**, reprezentująca Uniwersytet z Hamburga **Andrea Wegner** i **Kordula von der Bank** z NaturGut Ophoven z Leverkusen, **Antonijs Salitis** i **Lolita Jonane** z Daugavpils Universitate z Łotwy. Gospodarzami spotkania ze strony Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu były **dr Beata Fedyn**,

dr Ilona Gembalczyk, **mgr Anna Zdanowska** oraz **Katarzyna Kasowska**.

Wizyta rozpoczęła się od spotkania z Rektorem PWSZ **prof. nadzw. dr. hab. Michałem Szepelawym** i Prorektorem ds. organizacji i rozwoju **prof. nadzw. dr hab. Jerzym Pośpiechem**, którzy przywitani zebranych i krótko przedstawili naszą Uczelnię. W czasie spotkania goście przekazali Rektorom wyrazy podziękowania za zaproszenie oraz pamiątki ze swoich macierzystych uczelni.

Kolejnym, roboczym punktem spotkania było zaprezentowanie przez wszystkich uczestników opracowanych materiałów. Mgr Anna Zdanowska przedstawiła przygo-

Foto: Archiwum PWSZ

Uczestnicy projektu podczas pracy.

Foto: Archiwum PWSZ

Spotkanie z Rektorem i Prorektorem.

Foto: Archiwum PWSZ

Spotkanie robocze podsumowujące I etap projektu Daudavpils.

towane przez siebie scenariusze zajęć dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej pt. „Reporterzy lokalnej gazety” oraz „Pomocnicy „ekoelfów””. Celem tych zajęć jest uświadomienie uczniom, czym jest energia, skąd ją czerpiemy, ja-

kie są jej źródła oraz to, że niektóre z nich kończą się bezpowrotnie, dlatego też konieczna jest zmiana zachowań i poszanowanie energii oraz ograniczenie jej zużycia. Dr Iwona Konopnicka opracowała scenariusz pt „Las źródłem energii życiowej człowieka” oraz „Jak wygląda wiatr?”, a mgr Aleksandra Urban „Zostań mistrzem ekologii”.

Foto: Archiwum PWSZ

Wizyta w Arboretum.

Po kilkugodzinnej wyteżonej pracy wszyscy uczestnicy udali się na obiad, po którym nastąpiła druga część spotkania. Rozpoczęło ją zwiedzanie nieformalnego miejsca edukacji, jakim jest Arboretum Bramy Morawskiej. Trwający prawie 1,5 godziny spacer odbył się w towarzystwie **mgr Elżbiety Skrzymowskiej**, która przybliżyła naszym gościom cele i zadania Arboretum jako nieformalnego miejsca edukacji. Dalszą część roboczego spotkania poprowadziła Andrea Wagner z NaturGut Ophoven.. Były to warsztaty poświęcone edukacji nieformalnej i jej walorom oraz możliwościom wykorzystywania w procesie szkolnej edukacji formalnej. Na koniec ustalono zadania na przyszłość dla wszystkich partnerów projektu. Ostatnim punktem tej pracowitej wizyty była uroczysta kolacja, która odbyła się z udziałem Rektorów. Uczestnicy spotkania podziękowali za profesjonalnie przygotowane, bardzo owocne spotkanie oraz miłą atmosferę, w jakiej się ono odbyło. ☒

Instytut Studiów Edukacyjnych

Łączy nas pedagogika Celestyna Freineta

Drugi listopadowy weekend dla czterech przedstawicielek Zakładu Edukacji Elementarnej w składzie: **dr Gabriela Kryk, mgr Ilona Gawlica, mgr Aleksandra Stępień** oraz **mgr Aleksandra Urban** był okazją do „Istania bez skrzydeł”. A wszystko to dzięki *Festiwalowi Kreatywności*, który w dniach od 14 do 16 listopada 2008 r. odbył się w Szkole Podstawowej w Moszczance. Organizatorami tej ogólnopolskiej konferencji była tamtejsza Publiczna Szkoła Podstawowa, jej **Dyrektorka – mgr Marzena Kędra** oraz Polskie Stowarzyszenie Animatorów Pedagogiki Celestyna Freineta, którego wiceprzewodniczącą jest Pani Dyrektor.

Najznamienitszym gościem konferencji był **Pan Michel Mulat** – Prezydent FIMEM (*Fédération internationale des mouvements d'École moderne* – Międzynarodowej Federacji skupiającej członków tzw. Szkoły Nowoczesnej). Wygłosił on wykład na temat „Wirtualne klasy – zasady funkcjonowania”. Obecna była także **Pani mgr Zofia Piwko** – przewodnicząca Polskiego Stowarzyszenia.

Po uroczystym otwarciu konferencji uczestnicy spotkali się na *Wieczorze Przyjaźni* połączonym z degustacją smakołyków z różnych regionów Polski. Znaczący udział w tej części spotkania miał nasz zespół, czę-

Foto: K. Piwko

W towarzystwie Prezydenta Michela Mulata oraz dyrektor mgr Marzeny Kędry.

Foto: A. Urban

Na Festiwalu nie było widzów – wszyscy musieli się wykazać kreatywnością.

stowaliśmy bowiem gości wspaniałymi raciborskimi smakołykami.

Wieczór Przyjaźni pod hasłem „**Połączyła nas pedagogika Celestyna Freineta**” uświadomił nam wszystkim, jak silnym spoiwem mogą być freinetowskie idee, które łączą i zbliżają setki tysięcy nauczycieli na całym świecie, pracujących technikami zaprojektowanymi przez tego francuskiego pedagoga.

W ciągu trzech dni mieliśmy okazję uczestniczyć w trzech następujących zajęciach warsztatowych na temat:

- *Metody pracy inspirujące uczniów do twórczego poznawania regionu,*
- *Latać bez skrzydeł,*
- *Uroki Złotego Potoku. Swobodny teatr w plenerze – jako sposób wykorzystania środowiska naturalnego w edukacji szkolnej.*

Inspirujące i rozwijające kreatywność okazały się także zajęcia plastyczne, podczas których wykonywaliśmy różne ozdoby bożonarodzeniowe.

W sobotę odbyła się wycieczka do Sanktuarium w Prudniku Lesie – miejsca uwięzienia księdza prymasa Stefana Wyszyńskiego. Po zwiedzeniu i zapoznaniu się z historią tego niezwykłego miejsca (przedstawioną w sposób interesujący przez gwardiana i kusto-

sza sanktuarium, dra historii Kościoła **fr. Antoniego Kazimierza Dudka OFM.**) i po kolacji u franciszkanów odbył się festiwal kreatywności. Udanie zadebiutowała w nim m.in. **mgr Ilona Gawlica**, brawurowo wykonując operową wersję wiersza pt. „*Kto Ty jesteś? Polak mały...*”.

W programie konferencji nie zabrakło również innych atrakcji. Mowa tu o niedzielnej, pieszej wycieczce na najwyższy szczyt w Górach Opawskich – Biskupią Kopę.

Podczas podsumowania Festiwalu **dr Gabriela Kryk** podziękowała **Pani Dyrektor mgr Marzenie Kędrze** za zaproszenie i owocną współpracę, dzięki której studenci Edukacji Elementarnej PWSZ w Raciborzu poznają filozofię i idee C. Freineta na żywo, a nie tylko z literatury. Mogą ich bezpośrednio doświadczać podczas praktyki pedagogicznej w naszej partnerskiej Szkole w Moszczance.

Konferencja i warsztaty stały się dla nauczycieli Zakładu Edukacji Elementarnej okazją do doskonalenia własnych kompetencji pedagogicznych, a tym samym do podniesienia jakości pracy tego Zakładu.

Uczestniczki Festiwalu

REMINISCENCJE POKONFERENCYJNE

dr Rajmund Morawski

Jaki jest stan samoorganizacji społecznej w Polsce? Jak wygląda nasza aktywność społeczna? Jakie są bariery? Istotne jest również pytanie: Jak możemy czerpać (idąc z duchem badawczym choćby tylko J. Chałasińskiego, N. Assoroidobraj, F. Znanieckiego, M. Ossowskiej) z niezmiernych i twórczych źródeł historycznych,

Na te pytania poszukiwano odpowiedzi podczas konferencji „**W kierunku samoorganizacji społecznej**”, która odbyła się 20 października b.r.

Po raz kolejny Instytut Studiów Społecznych zgromadził w murach naszej uczelni grono naukowców z krajowych ośrodków naukowych i organizacji, zajmujących się badaniem społeczeństwa obywatelskiego. Konferencja była tym samym kontynuacją poprzedniej, również zorganizowanej przez Instytut Studiów Społecznych, „**Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim**”, która odbyła się w listopadzie 2006 roku i którą także relacjonowaliśmy w „Eunomii”.

W trakcie ostatniej konferencji zaprezentowane zostały referaty ukazujące stan obecny samoorganizacji w Polsce (również w ujęciu historycznym), wpływ struktur unijnych na aktywność społeczną, przejawy funkcjonowania organizacji pozarządowych, inicjatywy oddolne i ich recepcja przez ludzi; istotne dla konferencji było (jak wspomniałem) ukazanie wymiaru historycznego funkcjonowania organizacji pozarządowych, samoorganizacji społecznej narodu polskiego. Nowością było również ukazanie samoorganizacji społecznej w obszarze gospodarki, w cyberprzestrzeni – jakie możliwości i pomoc w samoorganizacji społecznej daje Internet, zarówno w wymiarze lokalnym, jak i globalnym. Trzeba również podkreślić, że w konferencji wzięli udział studenci socjologii, prezentując interesujące referaty. Tak więc tematyka była zróżnicowana, ale jednocześnie spójna, ciekawa i inspirująca do kontynuacji.

Moderatorem konferencji był nasz kolega (w tej roli niezastąpiony) **dr Tomasz Warczak**.

Spotkanie otworzył Jego Magnificencja Rektor PWSZ prof. nadzw. dr Michał Szepelawy. Słowo

wprowadzające w zakres tematyczny wygłosiła Zastępca Dyrektora ISS dr **Teresa Jemczura**. Następnie zabrał głos poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej **Henryk Siedlaczek**, a w imieniu posła Parlamentu Europejskiego profesora dra hab. **Jerzego Buzka** list intencyjny odczytał **Henryk Kretek**.

Przyjrzyjmy się teraz w wielkim skrócie poszczególnym referatom (w myśl zasady „*maksimum jasności przy minimum słownictwa*”). Zaczniemy od ujęć historycznych. I tak **dr Dariusz Chojecki** z Instytutu Studiów Społecznych PWSZ w referacie „**Spółceństwo raciborszczyzny wobec nauczania religii w szkołach w czasie „odwilży październikowej” 1956 roku w świetle badań archiwalnych**” omówił problematykę związaną z nauczaniem religii w szkołach powiatu raciborskiego w latach 1945-61. Szczególny nacisk położył na okres tzw. odwilży październikowej. Rozważał postawę rodziców, domagających się powrotu katechezy, i skonfrontował ją z poczynaniami ówczesnych władz oświatowych. Podstawowym materiałem do napisania powyższego artykułu były akta Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Raciborzu, znajdujące się w raciborskim Oddziale Archiwum Państwowym w Katowicach.

Z kolei **dr Ewa Kulik**, reprezentująca również nasz ISS, przedstawiła w ujęciu historyczno-socjologicznym proces „**Samoorganizacji społecznej na przykładzie dzielnicy Zamysłów**”, ukazując jak podejmowanie działań przez lokalną społeczność jest wyrazem dbałości członków takiej społeczności o jej interesy, rozumiane jako potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa, wspólnotowego przeżywania emocji oraz wyrażania opinii w kwestiach bezpośrednio dotyczących konkretnego grona.

Również nadesłany referat **dr Doroty Kurpiers-Schreiber** (niestety autorka z przyczyn obiektywnych nie mogła uczestniczyć w konferencji), która jest pracownikiem naukowym **Politechniki Opolskiej (Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Katedra Polityki Regionalnej)** pt. „**Aktywacja społeczeństwa na wschodnich terenach państwa pruskiego. Wpływ**

Kościół Katolickiego” ukazuje wpływ struktur kościelnych na kształtowanie i podtrzymywanie społeczeństwa obywatelskiego.

Dr Radosław Niklewicz (ISS) zaprezentował interesujący artykuł „**Jak tworzyła się „próżnia socjologiczna” – przejmowanie przez komunistów kontroli nad organizacjami dążącymi do niezależności w latach 1945-1950 (na przykładzie ziemi raciborskiej)**”.

W 1945 r. na Górnym Śląsku nastąpił przełom. Wkroczenie Armii Czerwonej zwiastowało przyłączenie do państwa polskiego zarówno przedwojennego województwa śląskiego, jak i ponemieckiej rejencji opolskiej. Obszary te stopniowo przechodziły w ręce komunistycznych władz, w których dominowali popierani przez Józefa Stalina członkowie Polskiej Partii Robotniczej (PPR). Organizacja ta zaczęła dążyć do zdobycia pełnej kontroli nad społeczeństwem. Najpierw opanowała organy przymusu. Potem przyszedł czas na eliminację legalnych i nielegalnych organizacji, aspirujących do niezależności. W efekcie uformował się system „jawnej dyktatury komunistycznej partii”, cechujący się zanikiem stowarzyszeń pośredniczących pomiędzy rządzącymi a rządzonymi. Dla określenia tej sytuacji Stefan Nowak użył w latach 70-tych terminu „próżnia socjologiczna”.

Kolejny referat **mgra Leszka Pietrkiewicza** z ISS (autor także nie mógł uczestniczyć w konferencji) nosił tytuł: „**Dialogiczność a społeczeństwo obywatelskie**”. W przekonaniu autora spośród rozmaitych prób teoretycznego ujęcia zagadnienia kwestii związanych z tzw. społeczeństwem obywatelskim nie może zabraknąć i takich, które angażują myślenie filozoficzne. Z całą pewnością można na gruncie filozofii znaleźć niejedną koncepcję czy też kierunek filozoficzny, który daje pewne podstawy do podjęcia rozważań na temat istoty społeczeństwa obywatelskiego – jednym z tych intelektualnych prądów jest przekonanie autora tzw. filozofia dialogu, określana czasem filozofią spotkania (Martin Buber, Franz Rosenzweig, Gabriel Marcel, Emmanuel Mounier czy wreszcie Emmanuel Levinas).

Dr Halina Kulik, reprezentująca Śląski Uniwersytet Medyczny, przedstawiła referat na podstawie własnych badań empirycznych pt. „**Stan samoorganizacji chorych w województwie śląskim**”. Z analizy zebranego materiału badawczego wynika, że grupy samopomocowe starają się wypełnić lukę w zaspokajaniu potrzeb zdrowotnych pacjentów powstałą w wyniku niewydolności organizacyjnej służby zdrowia. Według ankietowanych, grupy udzielają wsparcia psycho-społecznego, są najważniejszym źródłem informacji o chorobie, możliwości leczenia, rehabilitacji i uprawnieniach. Głównym

źródłem informacji o grupach samopomocowych są środki masowego przekazu.

Dr Edward Nycz z Instytutu Studiów Edukacyjnych PWSZ również zaprezentował wyniki badań empirycznych. W artykule „**Postawy i działalność sołtysów gminy Głubczyce na tle wybranych sołectw polszczyzny – raport z badań**” zaprezentował wyniki badań socjo-pedagogicznych realizowanych w ramach projektu badawczego „**Badania naukowe dotyczące podmiotowości i tolerancji w społecznościach lokalnych pogranicza polsko-czeskiego**”, który był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Czecho-Polska. Problematyka badania pod roboczą nazwą „**Sołtysi ‘2006**” obejmowała zagadnienia funkcjonowania urzędu sołtysa. W tej części projektu badawczego podstawową jednostką analizy (i źródłem danych) były osoby pełniące funkcje sołtysa.

Kwestie funkcjonowanie samorządu i samorządowca podejmuje również **ks. dr Tomasz Homa** z Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej Ignatianum w Krakowie (Instytutu Kulturoznawstwa) (niestety, nie mógł uczestniczyć w konferencji). Jego artykuł „**Etos samorządowca w świetle społecznej myśli Kościoła katolickiego**” prezentuje paradygmat zaangażowania politycznego, którego przestrzenią działania jest wspólnota polityczna. Z tej perspektywy polityka to działalność rozumiana jako roztropna troska o dobro wspólne zarówno określonej społeczności, w życiu której się uczestniczy, jak i człowieka jako takiego, ujmowanego w sposób integralny, tzn. uwzględniając wszystkie współtworzące go konstytutywne wymiary.

W świetle przywołanych kryteriów życia publicznego proponowanych przez społeczną myśl Kościoła katolickiego, wymóg politycznego zaangażowania się na rzecz społeczności, w życiu której się uczestniczy jawi się nie tylko jako działalność wpisująca się harmonijnie w koncepcję bycia chrześcijaninem, lecz stanowi on wręcz integralny rys chrześcijańskiego powołania.

Z kolei **dr Anna Pacześniak** reprezentująca Instytut Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego (niestety jej brak była również odczuwany intelektualnie) poruszyła w swym referacie istotny w punkcie widzenia procesu integracji europejskiej w wielu jego wymiarach nadesłała problem „**Wpływu Unii Europejskiej na aktywność obywatelską w Polsce – dobrodziejstwo czy przekleństwo?**” Jak przyznaje i podkreśla autorka treść referatu jest elementem dyskusji toczącej się wśród europeistów, politologów i praktyków sektora pozarządowego, na temat wpływu Unii Europejskiej na ewolucję aktywności

obywatelskiej w krajach członkowskich. Artykuł ukazuje zmiany, jakie zachodzą w tym obszarze od czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Autorka również stara się odpowiedzieć w swym tekście na następujące pytania: Czy polityka unijna i instytucje wspólnotowe wspomagają rozwój społeczeństwa obywatelskiego, czy wręcz przeciwnie – wypaczają ideę samoorganizacji społecznej? Na ile wpływ unijnego otoczenia wraz z finansowymi transferami na rzecz określonych organizacji pozarządowych, lansowaniem dobrych praktyk i pożądanymi rozwiązaniami, zmienia polski krajobraz aktywności obywatelskiej?

Kolejny przedstawiciel politologii dr Rafał Riedel z ISS oraz reprezentujący również Instytut Politologii Uniwersytetu Opolskiego w artykule „Demokracja spektaklu czyli Polityczne Reality Show” zastanawia się nad zasadnością i adekwatnością określenia „demokracja spektaklu” i potencjału wyjaśniającego tego terminu, w związku z pozycją i rolą mediów we współczesnych procesach społeczno-politycznych. W związku z powyższym, artykuł stanowi zbiór refleksji nad rolą mediów w demokracji i publicznej przestrzeni komunikowania, w kontekście dominującej tendencji spektakularyzacji przekazu medialnego.

Z kolei dr hab. Jan Róg, profesor PWSZ w Raciborzu, zaprezentował proces samoorganizacji w „szarej strefie”. Jego artykuł „Samoorganizacja szarej strefy w globalizującej się gospodarce” omawia czynniki determinujące życie gospodarcze; skupia swą uwagę na obszarach, które wymykają się owej regulacji państwa za jego zgodą lub nie. Te właśnie obszary bywają określone mianem szarej strefy ekonomicznej, choć stosuje się również wiele innych określeń, jak na przykład drugi obieg, gospodarka podziemna, niemierzalna, nieoficjalna, ukryta, czwarty sektor i inne. Zdaniem autora szara strefa powstaje w rezultacie zderzenia indywidualnej przedsiębiorczości ze światem instytucji, które tę przedsiębiorczość usiłują ulokować w ustalonych koleinach. Tam, gdzie przedsiębiorczość z różnych powodów nie mieści się w tych koleinach, powstaje szara strefa. Kształt szarej strefy – zdaniem autora – będzie więc specyficzny, w zależności od porządku instytucjonalnego w gospodarce.

Referat dra Ryszarda Skrzypca z Ośrodka Badań Aktywności Lokalnej pt. „Społeczności lokalne, organizacje pozarządowe i rozwój lokalny jako przedmiot badań społecznych w Polsce” wprowadza do dyskusji nad postrzeganiem roli i znaczenia organizacji pozarządowych w rozwoju lokalnym w prowadzonych w Polsce po 1989 roku badaniach empirycznych

nad społecznościami lokalnymi. Zdaniem autora cel ten można osiągnąć poprzez swoistą redukcję wyników tych badań do modelu wyjaśniania wywiedzionego z metody „Mapy społecznej aktywności obywatelskiej”; ale także skonfrontowanie sensowności takiego zabiegu.

Dr Zbigniew Zagała z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Śląskiego w artykule „Trzeci sektor w województwie śląskim. Specyfika i uniwersalne problemy” prezentuje wyniki kolejnej edycji badań sektora pozarządowego, realizowanych w ostatnich latach przez Stowarzyszenie Klon/Jawor. Badania ukazują województwo śląskie jako jeden z najsłabiej nasyconych podmiotami III sektora region w Polsce. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika ponadto, że województwo śląskie należy do tych regionów, w których przyrost stowarzyszeń i fundacji był w ostatnim czasie jednym z najniższych w Polsce. Podobny obraz województwa wyłania się z wyników niektórych badań poświęconych diagnozom wysokości kapitału społecznego i jego geografii.

Doktor Rajmund Morawski z Instytutu Studiów Społecznych ujął ów problem w kontekście szans i barier rozwoju owych problemów w świadomości mieszkańców Raciborza; artykuł prezentuje wyniki badań jakościowych nad postrzeganiem aktywności społecznej i zaangażowania społecznego z punktu widzenia mieszkańców Raciborza: radnych, liderów organizacji pozarządowych, zwykłych obywateli.

Z kolei dr Ewa Pierzchała, również reprezentująca ISS, poddała oglądowi uczniów klubów sportowych; obraz tworzenia się kół sportowych i ich zasadność jest przedmiotem jej rozważań. Doktor Joannę Daniluk zainteresowało porównanie funkcjonowania, także w wymiarze politycznym, organizacji kobiet w Szwecji i Polsce. Artykuł ukazuje również trudne do pokonania bariery świadomościowe w naszym społeczeństwie. Ale, w myśl słów naszego Wieszcza „łam, czego rozum nie złamie”, należy świadomie (również za pomocą socjotechniki) zmieniać naszą mentalność narodową. W końcu tyle się mówi o równouprawnieniu kobiet. Niestety, tylko mówi...

Mgr Marcin Wrona – absolwent Politechniki Opolskiej w artykule „Samoorganizacja gmin Kotliny Kłodzkiej. Przykład funkcjonowania Konsorcjum „Turystyczna szóstka” ukazuje proces samoorganizacji społecznej na przykładzie tworzenia się konsorcjum o nazwie „Turystyczna Szóstka”. Punktem wyjścia rozważań autorka jest teza, iż we współczesnym ujęciu samorząd terytorialny traktowany bywa jako instytucja koordynująca wszechstronne działania samoorganizujących się oby-

wateli w sferze polityki, gospodarki, kultury, edukacji, wypoczynku, ochrony zdrowia, ochrony interesów pracowniczych oraz w innych dziedzinach spraw lokalnych społeczności.

Nowością na konferencji była podjęcie zagadnienia Internetu i jego roli w samoorganizacji społecznej. Przykładami można by sypać jak z rękawa. Jest to narzędzie jeszcze nie w pełni doceniane przez społeczeństwa rozwijające się.

I tak **dr Adam Musioł z Instytutu Studiów Edukacyjnych** w artykule „**Spółczesność informacyjna w działaniu**” podkreśla, iż przekształcenie społeczeństwa i przejście do modelu informacyjnego powoduje powstanie nowego procesu nauczania – uczenia się. Tworzące się społeczeństwo informacyjne będzie wobec szkoły formułowało nowe zadania. Powstanie społeczeństwa informacyjnego w przypadku niesprzyjających okoliczności może pogłębić przepaść między tymi, którzy mają dostęp do nowych rozwiązań technologicznych, a tymi, którzy tej szansy są pozbawieni. Tego typu zagrożenia są wyzwaniem nie tylko dla edukacji, gdyż drastyczne różnice między poszczególnymi grupami społecznymi rodzą frustracje – tych zaniedbanych i opóźnionych. Transformacja w kierunku społeczeństwa informacyjnego będzie związana z pewnymi tendencjami rozwojowymi występującymi w edukacji.

Z kolei **dr Zbigniew Wieczorek z Instytutu Studiów Społecznych** zaprezentował proces globalizacji w dwóch ujęciach instytucjonalnych. Jego artykuł „**Dwa warianty globalizacji – Linux i Microsoft. Przyczynek do badań interdyscyplinarnych**” pozwolił nam ujrzeć „struktury głębinowe” tych dwóch systemów i stojących za nimi sposobów postrzegania i zawłaszczenia Cyberprzestrzeni. Referat o niezaprzeczalnych walorach poznawczych (i nie tylko) o wariantach globalizacji, przedstawia Internet jako narzędzie sprzyjające samoorganizacji społeczności w świecie wirtualnym, ale i realnym.

Kolejne artykuły zaprezentowali nasi studenci. I tak **Henryk Kretek**, student III roku socjologii PWSZ w Raciborzu, zaprezentował tekst pt. „Jakie zmiany zaszły na pograniczu polsko-czeskim w ostatnim 10-leciu? Czy socjologowie zdołali to opisać?” Autor podkreśla, że pogranicza to specyficzny obszar, na którym mają miejsce szczególne sytuacje, interakcje, czy wręcz odosobnione przejawy życia społeczeństwa, a przede wszystkim narodu; próbuje znaleźć odpowiedź na dręczące go pytania:

Jakie obszary pogranicza zostały zbadane, a które wymagają dogłębnej penetracji? Które pominięto?

Czy każda próba „wejścia” w temat pogranicza, jest „wyjściem” z bagażem doświadczeń badań minionych. *Wyjście* jest kolejnym *wejściem*. Ten temat nie ma końca.

Czy nienaturalna integracja nie następuje zbyt szybko, czy mentalność ludzi pogranicza jest gotowa, aby mierzyć się z nową rzeczywistością? Wszak to obecnie polityka a nie ewolucja kreuje przemiany. Czy ingerencja w ewolucyjny tryb przemian społecznych zakończy się sukcesem?

Muszę podkreślić, iż artykuł powinien być impulsem do refleksji nad stanem badań nad tym istotnym i niezmiernie ważnym obszarem przenikania się kultur, ale również, posługując się terminologią profesora Aleksandra Manterysa, zderzania się i przenikania się wielości świadomości i rzeczywistości (socjologicznych).

Natomiast **Paweł Sosnowski**, również student III roku socjologii naszej uczelni, w artykule pt. „**Internet jako narzędzie sprzyjające samoorganizacji społeczności**” przedstawił charakterystykę społeczeństwa wirtualnego, jak również podkreślił znaczenie tegoż w procesie samoorganizacji społeczności. Zdaniem autora wraz z końcem lat dziewięćdziesiątych XX wieku zaczęło patrzeć na sieć nie tylko jako na cyberprzestrzeń, ale jak na nowe środowisko i rzeczywistość odseparowaną od codzienności, ale przede wszystkim jako element codziennego życia. Autor również podkreśla trudności w badaniach Internetu; jedną z głównych jest niewątpliwie bardzo duża dynamika zmian, jakie zachodzą, co wiąże się ze stałym rozwojem sieci.

Tak więc artykuły wygłoszone oraz niewygodzone a nadesłane stanowią kolejny ważny wkład w proces kumulacji wiedzy o procesach samoorganizacji społecznej w wielu aspektach życia społecznego.

Na zakończenie chciałbym jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do pomocy przy organizacji kolejnej konferencji Naszego Instytutu: Władzom Uczelni, Dyrekcji Instytutu Studiów Społecznych i koleżankom i kolegom (w szczególności Grzesiowi Dutce i Tomkowi Warczokowi). Nieocenione uwagi ze strony pani Doroty Chromiec pozwoliły uniknąć nam również wielu niebezpieczeństw natury administracyjnej i organizacyjnej.

Składam również serdeczne podziękowania członkom Studenckiego Koła Naukowego Socjologów, którzy swą pomocą przyczynili się do sprawnego przebiegu konferencji: Pani Joannie Jędraszczyk, Pani Magdalenie Zapletal oraz Panu Damianowi Gajdzie.

*Rzeźba w mieście, czyli ...***II RYBNIK ART FESTIWAL**

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Otwarcie wernisażu.

„2x?”**adi. II st. dr Aleksander Ostrowski**

W poprzednim numerze „Eunomii” przedstawiliśmy Państwu relację z wernisażu wystawy **„2x2”**, będącej pierwszym składnikiem rybnickiego festiwalu sztuki **Rybnik Art Festival**. W grudniowej edycji naszego pisma prezentujemy drugie przedsięwzięcie, zrealizowane w ramach Festiwalu, a mianowicie wystawę **„2x?”**.

W galerii Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rybniku można było podziwiać prace z zakresu rysunku, malarstwa, rzeźby, grafiki warsztatowej, grafiki komputerowej, tkaniny, ceramiki i fotografii. Swoją twórczość za-

prezentowali artyści-pedagodzy Katedry Výtvarné Výchovy Uniwersytetu Ostrawskiego oraz Instytutu Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu. Różnorodność postaw twórczych oraz prezentowanych dyscyplin sztuk plastycznych ma charakter przeglądu aktualnych zainteresowań artystycznych pedagogów obu Uczelni. Inicjatorom wystawy przyświecała idea zderzenia artystycznych dokonań twórców zajmujących się dydaktyką artystyczną oraz stworzenie okazji do wymiany doświadczeń artystycznych i pedagogicznych.

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Studiowanie katalogu.

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Adi. II st. dr Aleksander Ostrowski rozmawia z uczestnikami wernisażu.

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Oglądanie wystawy.

Co do postaw twórczych, to na wystawie można oglądać prace w różnorodnych konwencjach stylistycznych. Z jednej strony są to przedstawienia figuratywne, w niektórych pracach nawet skrajnie figuratywne, z drugiej artyści pokazują ujęcia całkowicie abstrakcyjne. Są również rozwiązania pośrednie, przedstawienia abstrakcyjne z nutą figuratywności, jak również realizacje figuratywne z elementami abstrakcji. Wystawa prezentuje także bardzo różne podejścia do warsztatu twórczego. Cześć prac powstała w tradycyjnych, klasycznych technikach malarskich, fotograficznych, rzeźbiarskich, graficznych, również komputerowych.. Inne natomiast są efektem poszukiwań i działań eksperymentalnych, polegających na łączeniu różnych technik, na specyficznym przygotowaniu podobrazia. Ta różnorodność formy i stosowanych technik nie przeszkadza w odbiorze całej wystawy, wręcz przeciwnie, czyni ją bardziej interesującą, zwłaszcza dla studentów, którzy na jednej wystawie mogą doświadczyć odmiennych sposobów rozumienia sztuki. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w pracach wszystkich ar-

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Niektórzy zwiedzający utrwaliли prezentowane dzieła.

tystów uwidacznia się potrzeba ukazania głębszych treści, symbolicznych znaczeń, ważnych dla autorów idei. Na przykład po czeskiej i polskiej stronie pojawia się wyraźny wątek proekologiczny, nawiązanie do motywów zoomorficznych, a także bardzo głębokie odniesienia do osobistych przeżyć związanych ze śmiercią, doświadczeniem sacrum, potrzebą bliskości oraz zainteresowania materią, jej rozkładem i transformacją w inną fizyczną jakość, kreującą nową rzeczywistość.

Wspólna wystawa artystów czeskich i polskich jest początkiem współpracy pomiędzy Katedrą Výtvarné Výchovy Uniwersytetu Ostrawskiego oraz Instytutem Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu. Świat bez granic zaczyna się w obszarze granic „najbliższych”. Świadomość, że jeszcze niedawno nie mogłoby być takiej prezentacji, tym bardziej cieszy zarówno uczestników, jak również organizatorów. ❖

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Dr Henryk Fojcik wyjaśniający ideę wystawionych dzieł.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Dziewięć dekad polskiej penitencjarystyki

dr Józef Nawój

Dnia 30 października 2008 r. w auli Instytutu Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa z okazji 90-lecia polskiego więziennictwa. Dzień wcześniej w Katedrze opolskiej odbyła się uroczysta msza święta w intencji kadry penitencjarnej. Później, tego samego dnia, na rynku opolskim nastąpiło wręczenie sztandarów m.in. Zarządowi Głównemu Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa. W uroczystości uczestniczyli wiceminister sprawiedliwości **Marian Cichosz**, Dyrektor Generalny Służby Więziennej **gen. dr Jacek Pomiankiewicz**, Rektor Uniwersytetu Opolskiego **prof. dr hab. Inż. Krystyna Czaja**, władze samorządowe Opola, kadra naukowa z różnych ośrodków naukowych w Polsce, kadra penitencjarna, studenci opolskiej uczelni oraz goście z zagranicy.

Dziewięćdziesiąt lat temu, wraz z odzyskaniem niepodległości, zaczęły się kształtować instytucje pań-

stwowe, w tym więziennictwo. W Niepodległej Polsce w sposób szczególnie uroczysty obchodzono 10-lecie więziennictwa polskiego. Pamiątką dokumentującą to wydarzenie była wydana nakładem Związku Pracowników Więziennych Rzeczypospolitej Polskiej w 1929 r. „Księga Jubileuszowa Więziennictwa Polskiego 1918-1928”. Jest ona dokumentem ponadczasowym, z którego płynie przesłanie dla następnych pokoleń, które budowało i kształtowało nowoczesne więziennictwo polskie.

Rok 2008 stał się okazją do obchodów 90-lecia polskiego więziennictwa. Jubileusz ten jest obchodzony uroczystie zarówno przez świat nauki, jak i przez świat praktyki – funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Jedną z centralnych uroczystości tego święta była Międzynarodowa Konferencja Naukowa zorganizowana przez Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Zarząd Główny Niezależnego Samorządowego

Profesor Zenon Jasiński rekomenduje publikację opracowaną przez przedstawicieli PWSZ.

Foto: Gabriela Habrom-Rokosz

Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa. W Konferencji uczestniczyli także pracownicy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu, t.j. **mgr Monika Cieślicka** i autor niniejszego tekstu. Obradom sesji naukowej przewodniczył **prof. dr hab. Zenon Jasiński**. Uczestnicy Konferencji mogli się zaopatrzyć w okolicznościową publikację pt. „W dziesięciolecie polskiego więziennictwa. Księga Jubileuszowa” pod redakcją Z. Jasińskiego, A. Kurka i D. Widelaka. W publikacji tej znajdują się dwie pozycje pracowników Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu. Pierwsza autorstwa mgr Moniki Cieślickiej i mgr Peter Papšo pt. „Studium polskiego i słowackiego systemu penitencjarnego w kontekście transformacji ustrojowej przełomu XX i XXI w.” oraz autora niniejszej publikacji pt. „Penitencjarne Kluby Dyskusyjne w historii polskiego więziennictwa”. Rekomendując tę publikację prof. dr hab. Zenon Jasiński powiedział, że jest ona kopalnią wiedzy z zakresu historii więziennictwa z okresu minionych 90 lat.

Obecność na uroczystościach jubileuszowych Więziennictwa Polskiego pracowników Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu była nieprzypadkowa. Naszą Szkołę i więziennictwo łączy wiele więzi. Instytut Studiów Edukacyjnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu zatrudnia wielu pracowników naukowo-dydaktycznych, dla których zakłady penitencjarne są miejscem penetracji naukowej,

a w efekcie wielu publikacji. Z drugiej strony kolejne już pokolenie studentów pedagogiki resocjalizacyjnej w toku studiów wizytuje jednostki penitencjarne, odbywa w nich praktyki, gromadzi materiały empiryczne do prac dyplomowych, później odbywa staże. Niektórzy absolwenci PWSZ są zatrudniani w jednostkach penitencjarnych na stanowiskach wychowawców. Uczelnia i więziennictwo wzajemnie się wzbogacają. Studenci, wchodząc do więzienia, wynoszą z niego nowe spojrzenie na izolację więzienną, odwagę w ocenach, wrażliwość na problemy ludzi przebywających w izolacji penitencjarnej, są wiarygodnymi świadkami tego, co się dzieje za murami więziennymi, bo nie są niczym obciążeni w spostrzeganiu rzeczywistości, jaka tam jest. Być może ewenementem w skali międzynarodowej było opracowanie w 1981 r. przez studentów zrzeszonych w Międzywydziałowych Kołach Penitencjarnych wszystkich polskich uniwersytetów „Studenckiego raportu o stanie więziennictwa”. Oceny w nim zawarte stały się inspiracją dla reform Polskiego Więziennictwa na przełomie XX i XXI wieku.

Korzystając z okazji, chciałem w imieniu uczelnianej społeczności (kadry i studentów) złożyć funkcjonariuszom służb penitencjarnych, szczególnie z tych jednostek więziennych, które współpracują w różnym zakresie z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Raciborzu, życzenia dalszych pięknych jubileuszy i tak budującej oceny swojej roli i misji społecznej, która jest ponadczasowa a wyrażana przez pierwszego szefa więziennictwa Niepodległej Polski, Jana Zakrzewskiego: „Mam przekonanie, że Więziennictwo Polskie kroczy drogą cywilizacji

Zachodu, drogą poważnej dyscypliny, bezwzględnej sprawiedliwości, przy równoczesnych stosowaniu najdalej idących zasad humanitarnych” (z *Księgi Jubileuszowej Więziennictwa Polskiego 1918-1928*). ◆

W trakcie uroczystej inauguracji roku akademickiego 2008/2009 JM Rektor PWSZ w Raciborzu prof. nadzw. dr hab. Michał Szepelawy wręczył listy gratulacyjne wykładowcom, którzy w ostatnim czasie uzyskali wyższe tytuły i stopnie naukowe. W poprzednim numerze „Eunomii” obiecaliśmy Państwu prezentację sylwetek tych Osób. Zaczynamy od reprezentanta Instytutu Studiów Społecznych dra Tomasza Warczoka. W kolejnych numerach „Eunomii” będziemy kontynuowali te prezentacje.

Redakcja

Krytyczna ocena procesów globalizacyjnych

Doktorat Tomasza Warczoka

14 lipca 2008 roku **Tomasz Warczok**, wykładowca Instytutu Studiów Społecznych raciborskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, obronił na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dysertację doktorską na temat „*W poszukiwaniu bezpieczeństwa. Społeczne zmagania z traumą globalizacyjną*”. Promotorem rozprawy był **prof. dr hab. Wojciech Świątkiewicz**.

Z wielkim uznaniem stwierdzić trzeba, że doktorat został obroniony z wyróżnieniem, a komisja oficjalnie rekomendowała opublikowanie dysertacji w formie książki.

Rozprawa dra Tomasza Warczoka poświęcona jest negatywnym aspektom procesu globalizacji, zarówno w wymiarze polityczno-ekonomicznym, jak i społeczno-kulturowym. W warstwie teoretycznej stanowi próbę zarysowania nowej teorii zmiany społecznej.

Zainteresowania naukowe dra Warczoka koncentrują się wokół socjologii kultury i socjologii ekonomicznej, a w szczególności kwestii globalizacji, religii, mediów, cielesności i płciowości, kulturowych aspektów gospodarki oraz socjologicznego rozumienia sztuki.

Jego wielkim intelektualnym Mistrzem pozostaje francuski socjolog Pierre Bourdieu. Stale jednak wraca do prac klasyków socjologii. W wolnych chwilach czyta i ciągle na nowo odkrywa pisma „ojców” tej nauki: Émila Durkheima, Maxa Webera czy Norberta Eliasa.

Dr Tomasz Warczok należy do Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (sekcja Antropologii Społecznej).

Redakcja „Eunomii” dołącza się do gratulacji przekazanych Panu Tomaszowi i życzy wielu sukcesów naukowych oraz pomyślności w życiu osobistym.

Oto wybrane publikacje dra Warczoka:

(naukowe)

- 1) *Globalizacja i konsumeryzm. O konsumpcji jako strategii zaradczej wobec traumatogennych zjawisk globalizacji*, W: A. Jawłowska, M. Kempny (red.) *Konsumpcja – istotny wymiar globalizacji kulturowej*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2005.
- 2) *Ryzyko i jego klasowa dystrybucja w społeczeństwie późnonowoczesnym*, W: J. Królikowska (red.) *Problemy spo-*

łeczne w grze politycznej, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006.

- 3) *Catholicism, Economy and the Political Field. Global Contradictions on the Polish Ground*, „Acta Humanitaria”, 2006, T. 2.
- 4) *Analiza dyskursu a teoria pól Pierre’a Bourdieu. Szkic teoretyczno-empiryczny* (z Joanną Wowrzeczką-Warczok), W: A. Horolets (red.) *Analiza dyskursu w socjologii i dla socjologii*, Wydawnictwo Marszałek, Warszawa 2008.

(publicystyka popularno-naukowa)

- 1) „*Opatrzność Boża jest większa niż konkurencja.*” O związkach kapitalizmu z polskim katolicyzmem, „Krytyka Polityczna”, 2006/07, nr 14.
- 2) *Kontenery dla wyrzutków* (z Borysem Cymbrowskim i Justyną Łukszą), *Gazeta Wyborcza. Katowice*, z dn. 28.11.2008.

Raciborskie nostalgie

Nie będzie w grudniowym numerze „Eunomii” cyklicznego felietonu.

Nie będzie już nigdy na łamach „Eunomii” felietonu z cyklu „Raciborskie nostalgie”, sygnowanego „(A.K.)”.

W ostatnich dniach listopada Autor tego cyklu miał dostarczyć tekst kolejnego odcinka do numeru grudniowego.

Miał!

Tak się jednak nie stało.

Śmierć była tym razem szybsza!

Ona zazwyczaj jest szybsza!

To znamienne i symboliczne, że ostatnimi wypowiedziami drukowanymi **Profesora dra hab. Andrzeja Krachera** były właśnie publikowane w „Eunomii” felietony.

Był bowiem Zmarły znakomitym dziennikarzem, mającym spore doświadczenie redaktorskie (którym zresztą się dzielił z nami jeszcze w ostatnich miesiącach swojego życia). Współpraca Andrzeja Krachera, polonisty z wykształcenia, Syna znanej pisarki Niny Kracherowej, z naszym czasopiśmie miała się w najbliższym czasie rozszerzyć. Snuliśmy wspólnie takie plany.

Tak jednak nie będzie.

Jesteśmy wdzięczni Zmarłemu, że zaproponował nam tę trwającą blisko rok współpracę z „Eunomią”!

W zakończeniu listopadowego felietonu, będącego komentarzem do wywiadu-rzeki z Leszkiem Kołakowskim, Andrzej Kracher napisał:

„...
trzeba podejmować wysiłki, wiodące do ulepszenia i ulatwienia ludzkiego bytu, nie zapominając przy tym o wypracowanych formach i treściach duchowego współżycia, bez czego byłibyśmy niczym więcej, jak niezbornym stadem, wegetującym na ziemi.”

W następnym numerze uczelnianego periodyku przedstawimy sylwetkę śp. Profesora Andrzeja Krachera.

Śmierć Przyjaciela z Ołomuńca

Docent dr Josef Kratoška

Dotarła do nas smutna wiadomość: w wieku 79 lat zmarł Docent dr Josef Kratoška (8.02.1929 – 15.11.2008), długoletni pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu.

Należał do grona wybitnych czeskich antropologów, wysoko cenionych twórców ołomunieckiej szkoły antropologii.

Wspierał szczególnie aplikowanie nowych idei antropologii, zwłaszcza jej subdyscypliny – antropologii pedagogicznej. W tej dziedzinie dążył do daleko idącej współpracy z pedagogami, także polskimi. Celem tych zabiegów o ścisłe związki antropologii i pedagogiki była przede wszystkim troska o pełny i harmonijny rozwój człowieka.

Przez wiele lat pełnił godność prodziekana Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu. Był członkiem rad naukowych wielu wydziałów uniwersyteckich oraz komisji o nadanie stopnia naukowego docenta i tytułu profesora.

Doc. dr Josef Kratoška pozostanie w naszej pamięci jako niezawodny kolega i przyjaciel wielu osób, także z naszej Uczelni. Zawsze gotowy służyć wszystkim radą i pomocą. Wspierał młodych naukowców w ich twórczości, działalności oraz rozwoju naukowym, był niedoścignionym mistrzem w formowaniu postaw etycznych swych wychowanków. Do gruntu uczciwy, rzetelny i sumienny w wykonywaniu swych obowiązków. Był żywym przykładem szlachetności i bezgranicznej spolegliwości. Darzył zaufaniem i przyjaźnią wszystkich, którzy byli gotowi odwzajem-

niać się braterstwem. Obcy był Mu odwet, umiał przebaczać i puszczać w zapomnienie doznane krzywdy, czym potwierdzał swą postawę chrześcijanina – katolika.

W czasach wszechwładzy systemu totalitarnego, gdy nie było dane Mu przez okres trzydziestu lat zajmować się uniwersytecką dydaktyką, relegowany z uczelni, poświęcił się antropologii praktycznej, a zwłaszcza aplikowaniu teorii do wielokierunkowej praktyki życiowej człowieka.

W okresie aksamitnej rewolucji w listopadzie 1989 roku przebywał w swej ukończonej Pradze, będąc nie tylko biernym świadkiem odzyskiwania przez Czechów i Słowaków ich własnej tożsamości oraz suwerenności.

Doc. dra Josefa Kratoška zapamiętamy jako wzór prawdziwego Naukowca, Nauczyciela, Wychowawcy, niezawodnego Współpracownika i Przyjaciela. Kilku osobom z naszej Uczelni sprzyjał los, bowiem znajdowały się w kręgu Jego bliskich przyjaciół. Dlatego odejście tego Wielkiego Człowieka przyjmujemy z ogromnym żalem i smutkiem. Powstałej pustki nikt nie zdoła wypełnić.

/mk/

O DOBREJ SZKOLE NA POGRANICZU

prof. nadzw. dr hab. Gabriela Kapica, prof. nadzw. dr hab. Marian Kapica

Otrzymaliśmy sporej objętości książkę z podwójną dedykacją. Pierwsza – bardzo osobista, przechowywana będzie w naszej wdzięcznej pamięci. Druga – poświęcona „wszystkim, którzy ze Szkołą w Krzanowicach związali część swego życia” – od zespołu autorskiego i – jak się domyślamy – od całej społeczności szkolnej tego miasta.

Przecież to prawda, że wielokrotnie bywaliśmy ze studentami w tej „nowej” krzanowickiej Szkole przy ulicy Akacyjowej i korzystaliśmy z serdecznej, niebawalej życzliwości oraz wielkiej gościnności.

Redaktorem omawianej tu książki pt. „Szkoła na pograniczu polsko-czeskim”*) jest Pani Dyrektor dr Kornelia Lach, współpracująca z naszą Uczelnią, prowadząca zajęcia w Instytucie Studiów Edukacyjnych. Wydanie tego dzieła współfinansował Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet państwa w ramach programu „Przekraczanie granic”.

Książka – będąca jednocześnie doskonałym, perfekcyjnie opracowanym dokumentem kronikarskim – stanowi ukoronowanie obchodów jubileuszowych trzydziestolecia działalności Szkoły w nowej siedzibie, a dokładniej – od momentu rozpoczęcia jej budowy w roku 1975 aż po rok 2008. Uroczystego otwarcia nowego budynku szkolnego dokonano 21 sierpnia 1978 roku. W roku 1999 zlokalizowano tu też nowo powołane Gimnazjum, a od roku szkolnego 2004/2005 obydwie placówki tworzą zgodnie funkcjonujący Zespół Szkół.

Wracając do książki – informujemy, iż – wraz z bogatą ikonografią (127 zdjęć) – liczy 220 stron. Na całość składa się wstęp, szkic historyczny autorstwa dr Kornelii Lach oraz dziesięć rozdziałów dotyczących najistotniejszych płaszczyzn funkcjonowania Szkoły. Pozostałe cztery części to wykazy absolwentów, nauczycieli oraz pracowników Szkoły. Cenne i interesujące są także wspomnienia absolwentów i byłych nauczycieli.

Jako ciekawostkę podajemy, że pierwsze wzmianki o istnieniu krzanowickiej szkoły sięgają 1417 roku.

Lektura poszczególnych rozdziałów umożliwia czytelnikowi przede wszystkim zapoznanie się z wielokierunkową pracą dydaktyczną – wychowawczą i opiekuńczą Szkoły i Gimnazjum, z bazą lokalowo – dydaktyczną, organizowanymi z różnych okazji uroczystościami i imprezami szkolnymi, z niebanalnymi, a nawet wybitnymi uczniowskimi osiągnięciami, za którymi kryła się niewątpliwie wyteżona praca ich nauczycieli – opiekunów. Poznajemy wreszcie działalność organizacji szkolnych, Rady Rodziców, Komitetu Rodzicielskiego i Związku Nauczycielstwa Polskiego.

W jednym z rozdziałów zaprezentowane zostały sylwetki dotychczasowych dyrektorów i zmarłych nauczycieli. Opisano też w skrócie losy wybitnych wychowanków krzanowickiej Szkoły oraz Gimnazjum. Warto dodać, iż w tym gronie znajduje się pięcioro doktorów różnych nauk oraz wielu magistrów, magistrów inżynierów, nauczycieli, lekarzy czy też prawników.

Bogata w fakty jest także część książki prezentująca imienne zestawienie wszystkich absolwentów tej „nowej” Szkoły oraz Gimnazjum według oddziałów klasowych, do których uczęszczali. A jest ich dokładnie 2329! Tu znajdziemy także rejestr nazwisk wszystkich nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi, zatrudnionych w obydwu placówkach na przestrzeni ostatnich 30 lat aż do chwili obecnej.

Na uwagę zasługuje niezwykle skrupulatne udokumentowanie dziejów Szkoły, podejmowanej w niej różnorodnej, jakże bogatej działalności, a także losów ludzi, którzy poświęcili dzieciom i młodzieży oraz krzanowickiej ziemi niemal wszystkie siły i całe swe życie. Trwali na swych stanowiskach, pomimo codziennych trudności i przeciwności losu. A dziś ich miejsca, w sztafecie pokoleń, zajmują córki i synowie, kontynuując nauczycielskie rodzinne tradycje zawodowe. Czyż nie powinni stać się wzorem dla naszych studentów, corocznie opuszczających mury naszej Uczelni, trafiających do takich samych szkół w miasteczkach czy wsiach?

Autorami wszystkich tekstów są Nauczyciele tej Szkoły, na czele z Panią Dyrektorem – dr Kornelią Lach. Piszą o swojej Szkole z ogromnym zaangażowaniem emocjonalnym, gdyż sami osobiście od lat kreują jej niepowtarzalny wizerunek, kształtują osobowość swych wychowanków, często bezinteresownie, w sposób unikalny stymulują rozwój ich zainteresowań i uzdolnień. Są po prostu mistrzami w tym zawodzie. Jest to niezbitny dowód na to, że dobra szkoła może funkcjonować nie tylko w centrum dużego miasta, otoczona wspomagającymi ją licznymi placówkami oświatowymi, do której uczęszczają z reguły dzieci z uprzywilejowanych społecznie rodzin. Okazuje się, że taką dobrą szkołą może być także szkoła w małym środowisku.

I dlatego taką wyjątkową placówką jest właśnie Szkoła krzanowicka, położona na pograniczu...

Łatwo nam pisać o niej, bo znamy ją z autopsji, z naszego pedagogicznego doświadczenia. Od wielu lat, organizując obozy naukowe, wraz ze studentami kierujemy swe kroki w jej gościnne progi. Bo tu cała kadra pedagogiczna i administracyjna była zawsze gotowa do spełniania wszystkich naszych życzeń, związanych ze studenckimi badaniami naukowymi, z doskonaleniem metodycznym studentów, czy z poznawaniem przez nich tajników edukacji regionalnej i międzykulturowej.

Szpecially zapadły w naszą pamięć międzynarodowe regionalne warsztaty integracyjne w Zespole Szkół w Krzanowicach, zorganizowane wiosną 2006 roku dla studentów czterech Kół Naukowych Pedagogiki: z Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu, Uniwersytetu w Preszowie, z Uniwersytetu Opolskiego oraz z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu, przebywających na obozie naukowym w raciborskiej PWSZ. Ich tematem wiodącym było wykorzystanie tradycji, obrzędów oraz zwyczajów w edukacji wczesnoszkolnej.

Spotykając się z nauczycielami, z uczniami klas I-VI i gimna-

zjum mogliśmy się przekonać, jak wielokierunkowo, jak starannie i z jakim zaangażowaniem prowadzona jest w obydwu placówkach edukacja regionalna oraz wyrastająca z niej edukacja interkulturowa. Świadczą o tym szerokie i intensywne kontakty uczniów ze środowiskiem lokalnym oraz z placówkami szkolnymi w Czechach, na Ukrainie i w Niemczech.

Nie dziwi zatem fakt, że z tak twórczego i bogatego, aktywnego i wielokulturowego środowiska, jakie udało się wykreować w Krzanowicach, wywodzi się tylu absolwentów, osiągających poważne życiowe sukcesy, którzy jako rzecz naturalną, ale i najistotniejszą, uznali edukację, dalszą edukację...

Niech ta krótka wzmianka o książce wystarczy za zaliczenie nas do tych, „którzy ze Szkołą w Krzanowicach związali częstą część swego życia”.

* „Szkoła na pograniczu polsko-czeskim”, red. Kornelia Lach, Krzanowice 2008, Wyd. Zespół Szkół w Krzanowicach.

• DAKCJI • LISTY DO REDAKCJI • LISTY DO REDAKCJI • LISTY

O „Eunomii” i nie tylko

Szanowny Panie Redaktorze!

Uważna lektura „Eunomii” odzwierciedla różne fragmenty życia naszej Uczelni. Każdy nowy numer to powód do satysfakcji, głównie dlatego, że możemy poznać przejawy wielokierunkowej działalności zarówno Instytutów, pracowników, jak i studentów. Możemy też poznać inicjatywy innych osób, pochwalić się sukcesami własnymi, podziwiać dokonania tych wszystkich, „którym się udało”.

Przemykając szkolnymi korytarzami nie jesteśmy jednak w stanie uczestniczyć jednocześnie przeżywać wszystkiego, co się u nas dzieje, choćby dlatego, że uczelniane życie toczy się w czterech oddalonych od siebie miejscach w mieście. W tym kontekście dostrzec należy dwie podstawowe funkcje „Eunomii”: informacyjną oraz integrującą. Dlatego pojawianie się każdego kolejnego numeru staje się dla wszystkich pilnie oczekiwanym wydarzeniem, zespalaającym naszą społeczność akademicką.

„Eunomia” idzie także w świat, co bardzo cieszy. Z przypisanej jej roli kroniki wydarzeń wynika także jej funkcja dokumentowania wszystkiego, czego byliśmy świadkami. Z tego

też powodu pozwalam sobie zauważyć oczywistą niefrasobliwość, polegającą na publikowaniu opinii (bo nie podejrzewam, że poczynioną z premedytacją i świadomie), wzbudzających polityczne emocje. Oto bowiem w 7 (20) numerze „Eunomii” – w Dodatku Studenckim „Żarówa” na stronie 31 pod wierszem pt. „W cieniu von Eichendorffa” znajdujemy euforyczne stwierdzenie, dotyczące „niezapomnianej wycieczki wesolej grupy zgermanizowanych anglistów...”.

Chciałbym wierzyć, że nie jest to szczere wyznanie, sugerujące dokonany na anglistyce proces germanizacji, znany na Śląsku z czasów kulturkampfu Ottona von Bismarcka, a jedynie brak wiedzy historycznej i redakcyjnej perfekcji. Wykorzystanie cudzysłowu, być może, starczyłoby dla zaznaczenia afektacji. A tak – *verba volant – scripta manet*, co dosłownie oznacza: *słowa ulatują – pismo zostaje*. Także dla badaczy historii PWSZ.

Pojęcie i fakt historyczny procesu germanizowania ma na Śląsku swą denotację. Tkwi nadto w świadomości wielu mieszkańców tej Ziemi. Zachęcam zatem, by zanim na łamach „Eunomii” ponownie pojawi się termin „germanizowanie” – pójść drogą od myślenia do działania.

Marian Kapica

Dziękujemy Panu Profesorowi za ogromnie wnikliwą lekturę uczelnianego periodyku oraz za wielce pozytywną opinię o jego roli i znaczeniu. To wielki zaszczyt dla redakcji.

Co do niefortunnego wyrażenia „zgermanizowani angliści” pozostaje nam wyrazić słowa skruchy i obiecać większą czujność w przyszłości. W trakcie przygotowania numeru do druku to nieszczęśliwe sformułowanie użyte przez autora-studenta oczywiście rzucało się w oczy, jednak potraktowaliśmy je jako dosyć nonszalancki skrót myślowy, niemający nic wspólnego z kontekstem politycznym. I tak w istocie jest, jednak rola naszego pisma polega między innymi na przypominaniu ważnych faktów i zjawisk z przeszłości Raciborza i całego Śląska, dlatego uwaga Pana Profesora jest bardzo cenna.

Przepraszamy!

Jestem Clownem

– wyrażam swoje emocje

Foto: Archiwum PWSZ

11-12 października 2008 roku w Warszawie zebrała się grupa ludzi z różnych części Polski. Dwudniowe warsztaty, zorganizowane w Środowiskowym Domu Samopomocy w dzielnicy Mokotów, były okazją spotkania osób w różnym wieku, z różnych uczelni i zakładów pracy. Jedno, co ich łączyło to bezinteresowna działalność – wolontariat w Fundacji „Dr Clown”.

Spotkanie prowadził Moshe Cohen – Kanadyjczyk, który aktywnie działa w organizacji CLOWNI BEZ GRANIC. Ponad trzydziestoosobowa grupa wolontariuszy zgromadziła się w jednym miejscu, aby poszerzyć swoje umiejętności „leczenia śmiechem” małych pacjentów. Prowadzący zwrócił szczególną uwagę na fakt, iż „bycie Clownem” to niezwykle trudna sztuka, której o dziwo nie można się wyuczyć, ponieważ trzeba odkryć ją w własnym wnętrzu.

Do tej pory wolontariusze w szpitalnych oddziałach rozbawiali swoją „publiczność” przeróżnymi sztuczkami. Pan M. Cohen udowodnił, że do prawdziwej sztuki rozmieszania dzieci tak naprawdę nie jest potrzebna magia – najistotniejsza jest chęć kontaktu z drugim człowiekiem oraz umiejętność przekazywania swoich pozytywnych emocji w sposób autentyczny.

W spotkaniu warsztatowym wzięły udział dwie wolontariuszki Raciborskiego Oddziału Fundacji „Dr Clown” – Katarzyna Korusiewicz oraz Zofia Światała. Co mówiły bezpośrednio po powrocie?

„To spotkanie wiele nam dało. Pozwoliło bardziej poznać naszą osobowość oraz odkryło dotąd nieznanne możliwości. Poza tym warsztaty pozwoliły na pewnego rodzaju integrację ludzi z różnych oddziałów Fundacji, zawiązały się liczne znajomości, co z pewnością otwie-

ra nowe możliwości współpracy. I chyba to co najważniejsze – pozwoliły utwierdzić nas w przekonaniu, że to co robimy jest naprawdę ważne.

Zorganizowane warsztaty stworzyły możliwość wymiany doświadczeń i poszerzenia horyzontów wolontariuszy. Pan Cohen starał się nauczyć nas trudnej sztuki wyrażania własnych emocji, która jest niezbędna w trakcie realizacji założeń „terapii śmiechem”, ale również w życiu codziennym.”

Katarzyna Korusiewicz
(studentka II r. pedagogiki resocjalizacyjnej)

Zofia Światała
(studentka II r. pedagogiki socjalnej)

mgr Zofia Kurzeja
Pełnomocnik Raciborskiego Oddziału Fundacji „Dr Clown”

Foto: Archiwum PWSZ

Uczestniczki konferencji.

Foto: Archiwum PWSZ

Jedna z prezentacji.

Nowości biblioteczne

W bieżącym numerze „Eunomii” prezentujemy kolejną listę najnowszych pozycji, tym razem głównie z dziedziny lingwistyki. Dziękujemy Pani Dyrektor i pracownikom Biblioteki.

Redakcja

1. Altman H., Kemmerling S. (2005). Wortbildung fürs Examen. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
2. Altman H., Hahnemann S. (2007). Syntax fürs Examen. Studien und Arbeitsbuch. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
3. Bayley R., Lucas C. (2007). Sociolinguistics variation. Theories, methods and applications. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Blevins J. (2004). Evolutionary phonology. The Emergence of sound patterns. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Cieszkowski M., Papiór J. (red.) (2006). Meta odos. Historische Konzeptionen methodologischer Betrachtungsweisen. Bydgoszcz: Wyd. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
6. Cory H. (2007) Advanced writing with English in use. CAE. Oxford: Oxford University Press.
7. Davies PA., Falla T. (2008). FCE Results. New York: Oxford University Press.
8. Deignan A. (2005). Metaphor and corpus linguistics. Amsterdam: J. Benjamins Publishing.
9. Evasn V., Green M. (2007). Cognitive Linguistics: an introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press.
10. Gajewska A. (2008). Hasło: feminizm. Poznań: Wyd. Poznańskie.
11. Gaskell M. Gareth (red.) (2007). The Oxford Handbook of Psycholinguistics. Oxford: Oxford University Press.
12. Glück H. (red.) (2005). Metzler Lexikon Sprache. Stuttgart: Metzler.
13. Good J. (2008). Linguistics universals and language change. New York: Oxford University Press.
14. Haines S., Stewart B. (2008). First certificate masterclass. New York: Oxford University Press.
15. Hayes B., Kirchner R., Steriade D. (red.) (2008). Phonetically based phonology. Cambridge: Cambridge University Press.
16. Hogg R.M., Denison D. (red.) (2008). A history of the English language. Cambridge: Cambridge University Press.
17. Honda M., O'Neil W. (2008). Thinking linguistically: a scientific approach to language. Malden: Blackwell Publishing.
18. Hurford J.R. (2007). Semantics. Cambridge: Cambridge University Press.
19. Hurford J.R. (2007). The origins of meaning. Oxford: Oxford University Press.
20. Ingram J.C.L. (2007). Neurolinguistics. An introduction to spoken language processing and its disorders. Cambridge: Cambridge University Press.
21. Kuligowski W. (2007). Antropologia współczesności. Wiele światów, jedno miejsce. Kraków: Wyd. Universitas.
22. Łatkowska M. (2008). Günter Grass i polityka. Warszawa: Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego.
23. Mańczak-Wohlfeld E., Niżegorodcew A., Willim E. (2007). A practical grammar of English. Warszawa: Wyd. Naukowe PWN.
24. Markowski M. (2006). Kulturowa teoria literatury. Kraków: Wyd. Universitas.
25. Matecki U. (2000). Dreimal Deutschland. Stuttgart: Ernst Klett.
26. Mizielińska J. (2006). Płeć, ciało, seksualność. Od feminizmu do teorii queer. Kraków: Wyd. Universitas.
27. Staniszewski A. (red.) (2004). Swojskość i obcość. O kategorii tożsamości w piśmiennictwie polskim na przełomie wieków. Olsztyn: Wyd. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
28. Suchanek L. (red.) (2004). Rosjoznawstwo – wprowadzenie do studiów nad Rosją. Kraków: Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego.
29. Wahrig-Burfeind R. (2008). Grosswörterbuch Deutsch als Fremdsprache. Gütersloh: Bertelsmann Lexikon Verlag.
30. Wójtowicz J., Wójcicki M. (2007). Idiomy polsko-niemieckie. Polnische und deutsche Redewendungen. Warszawa: Wyd. Naukowe PWN.

żarówka

niezależny dodatek studencki nr 9 (29) – grudzień 2008

Ciechanowskie spotkanie jubileuszowe

W listopadowym numerze „Eunomii” można przeczytać relację, autorstwa Pana Rektora prof. nadzw. dra hab. Michała Szepelawego, z centralnych obchodów Jubileuszu X-lecia Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, które odbyły się w Ciechanowie 24 października 2008 r. W składzie delegacji naszej uczelni (podobnie jak innych szkół wyższych) na tę uroczystość znajdowali się także przedstawiciele studentów. Mam zaszczyt zaprezentować w ich imieniu przebieg obchodów.

Ważnym akcentem jubileuszowego spotkania w Ciechanowie było objęcie go Honorowym Patronatem przez Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego **prof. Barbarę Kudrycką**.

Uroczystości rozpoczęły się od podniosłego przemarszu, w którym wzięły udział nie tylko władze Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych – rektorzy i prorektorzy, ubrani w uczelniane togi, ale także studenci, niosący sztandary swych uczelni. Naszą raciborską uczelnię reprezentowali: rektor dr hab. Michał Szepelawy, prorektor d/s organizacji i rozwoju dr hab. Jerzy Pośpiech oraz prorektor d/s dydaktyki i studentów dr Jacek Lembas. W imieniu społeczności studentów wystąpili: Natalia Janik, Patryk Lopocz i Marta Barysz. Barwną kolumnę otwierał i zamykał zespół góralski, uświetniający całą ceremonię i nadający jej charakter niezwykle nobliwy.

Uczestnicy obchodów udali się do ciechanowskiej Farny na uroczystą mszę świętą odprawioną w intencji Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych pod przewodnictwem płockiego sufragana **ks. bpa Romana Marcinkowskiego**. Po nabożeństwie udaliśmy się, przy dźwiękach orkiestry, ulicami miasta na dalszą część uroczystości do Hali Sportowej PWSZ w Ciechanowie, gdzie po odśpiewaniu Hymnu Państwowego oraz „Gau-de Mater Polonia” nastąpiło oficjalne otwarcie konferencji przez Przewodniczącą Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych (KRePSZ) **prof. dra hab. inż. Andrzeja Kolasę**.

Foto: Archiwum PWSZ

Poczet sztandarowy.

Następnie zaprezentowano przygotowane referaty i wręczono okolicznościowe dyplomy. Gościem specjalnym uroczystości był poseł do Parlamentu Europejskiego prof. dr hab. Jerzy Buzek, który w swoim przemówieniu złożył gratulacje wszystkim osobom kierującym Państwowymi Wyższymi Szkołami Zawodowymi oraz związanym z tymi uczelniami i wyraził nadzieję na to, iż sieć tych szkół będzie się wciąż prężnie rozwijać.

Ciechanowskie spotkanie zakończyło się miłym piknikiem akademickim na placu przed budynkiem Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej.

Jeśli mogę sobie pozwolić na subiektywną dygresję, to chciałabym stwierdzić, że możemy być dumni z faktu, że jesteśmy studentami Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.

Marta Barysz

Foto: Archiwum PWSZ

Delegacja naszej uczelni.

Foto: Archiwum PWSZ

Prof. nadzw. dr hab. Michał Szepelawy wśród innych rektorów Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych.

KILKA REFLEKSJI NA TEMAT ZDERZENIA CYWILIZACJI

Mateusz Sawuła, Kamil Uryga – studenci I roku socjologii

Zderzenie cywilizacji (ang. *The clash of the civilisations*) – to teoria geopolityczna autorstwa **Samuela Huntingtona**, powstała na początku lat dziewięćdziesiątych. Według Huntingtona we współczesnych czasach istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo powstawania poważnych konfliktów pomiędzy poszczególnymi cywilizacjami. Po zakończeniu zimnej wojny, w czasie której przyczyną konfliktów były spory ideologiczne, na pierwsze miejsce powracają spory kulturowe. Inna teza Huntingtona brzmi, że systematycznie swoje wpływy w współczesnym świecie traci cywilizacja zachodnia. Sposobem na zapobieżenie jej marginalizacji jest pojednanie i ściślejsza współpraca dwóch najważniejszych ogniw tej cywilizacji – Europy i Stanów Zjednoczonych. Huntington uważa, że na pierwszym miejscu współczesnej polityki międzynarodowej powinna zostać postawiona sprawa likwidacji konfliktów na granicach cywilizacji (np. pomiędzy Izraelem a Palestyńczykami).

Wewnętrzna niejednorodność cywilizacji oraz występowanie wielu konfliktów wewnątrzcywilizacyjnych to problemy, na które najczęściej wskazują krytycy tej teorii. Edward Said i Samir Amin, najbardziej radykalni z krytyków Huntingtona, uznali jego teorię wręcz za wyraz rasizmu i dowodzili paraleli między nią a założeniami nazizmu.

Lista cywilizacji wg Huntingtona

- **Zachodnia** – obejmująca Europę Zachodnią i część Wschodniej, prawie całą Amerykę Północną (bez Antyli, Meksyku – Ameryka Środkowa), Australię, Nową Zelandię, Papuę – Nową Gwineę, Surinam, Gujanę Francuską, północne Filipiny (bez wyspy Mindanao zamieszkaną w większości przez muzułmanów).
- **Prawosławie** – zasięg tej cywilizacji równa się zasięgowi prawosławia, np.: Rosja, Ukraina, Rumunia, Serbia, Grecja.
- **Japonia**
- **Czarna Afryka**
- **Muzułmańska** – kraje arabskie, Indonezja, Malezja, południowe Filipiny, Albania, Iran, Pakistan, kraje byłego ZSRR położone w Azji Środkowej, Bangladesz oraz część Indii
- **Ameryka Łacińska**
- **Hinduska** – Indie oraz Nepal
- **Azja Wschodnia** – Chiny (bez Tybetu), Półwysep Koreański, Wietnam, Tajwan, Singapur
- **Buddyzm** – Tybet, Mongolia, Kałmucja, Tuwa, Ałtaj w Rosji, Sri Lanka, Laos, Kambodża, Tajlandia, Bhutan

Kluczowym pojęciem teorii Huntingtona jest cywilizacja. Rozumie on ją jako wielką jednostkę kulturową z którą ludzie się identyfikują. Obejmuje ona: wspólny język, historię, obyczaje i religię. Autor stwierdza, że jest: „stanowczo przekonany, że w przyszłej polityce światowej nie będą decydować konkurujące ideologie czy bloki gospodarcze – lecz zderzenie wrogich sobie kultur. Jeżeli miałyby nastąpić nowa wojna światowa byłaby to wojna między odmiennymi cywilizacjami, przyszłe pola bitewne przebiegają wzdłuż frontów kulturowych”.

Huntington absolutyzuje istnienie różnic między cywilizacjami i państwami oraz nieufności między narodami. Różnice i nieufność nie muszą prowadzić do wojen, mogą wzbogacać narody bez wyrzekania się własnej tożsamości. Myśli Huntingtona powinny być przyjęte jako przypomnienie, że należy się wystrzeżać fałszywych proroków, którzy odwołują się do uprzedzeń, a nie do rozsądku.

Pierwszą cechą jest to, że wpływ na kulturę utożsamia się z konsumpcją dóbr materialnych, natomiast sercem kultury jest język, religia, wartości, tradycje i obyczaje. Cechą charakterystyczną kultury zachodu jest mnogość języków. Drugą cechą jest dominacja indywidualizmu, równych praw i swobód. Inne cywilizacje przejmują modernizację.

Opracowano na podstawie:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Zderzenie_cywilizacji

S. Huntington, *Zderzenie cywilizacji*, Warszawa 2005.

WZNAWIA DZIAŁALNOŚĆ

STUDENCKA AKADEMIA ZDROWIA

PUNKT POMOCY PEDAGOGICZNO – PSYCHOLOGICZNEJ

OFEROWANA POMOC

- ☞ Konsultacje i poradnictwo
- ☞ Wsparcie i psychoedukacja w trudnych sytuacjach życiowych
- ☞ Pomoc w adaptacji do nowego środowiska
- ☞ Edukacja, informacja

Dyżury: wtorek 18³⁰ - 19¹⁵ pokój 220 C

- ☺ *mgr J. Kielak: 2 grudnia 2008, 6 stycznia 2009*
- ☺ *mgr S. Szarowska: 9 grudnia 2008, 13 stycznia 2009*
- ☺ *mgr R. Walczak: 25 listopada 2008, 16 grudnia 2008, 20 stycznia 2009*

Masz problem. Nie wiesz co robić

Potrzebujesz pomocy.

Nie wiesz gdzie jej szukać

Zgłoś się, pomożemy !!!

☹☹☹ Zapraszamy ☺☺☺

Zeszłoroczne sukcesy raciborskich koszykarzy (Mistrzostwo II Ligi AMŚ i awans do I Ligi oraz Mistrzostwo RALK) spowodowały, że również panie postanowiły pójść w ślady kolegów. Powstała sekcja koszykówki dziewcząt, którą prowadzi podobnie jak panów **mgr Marcin Parzonka**. Niestety, jak to często bywa, początki bywają trudne. Po zaledwie kilku treningach dziewczęta pojechały 16 listopada 2008 roku na pierwszy turniej rozgrywany w ramach Akademickich Mistrzostw Śląska. W turnieju nasze koszykarki zmierzyły się z drużynami z Uniwersytetu Śląskiego oraz Politechniki Ślą-

re musimy mocno przepracować, zgrać się i sądzę, że na kolejnym turnieju powinno być lepiej.” – dodał trener naszej drużyny Marcin Parzonka.

Podobnie trudna sytuacja wydaje się być u naszych zeszłorocznych mistrzów. Sukcesy w poprzednim sezonie były zakończonym i ukoronowaniem „planu trzyletniego”. Chłopcy z „drużyny do bicia” stali się najlepsi i w zeszłym sezonie wygrywali z każdym, zarówno w RALK, jak i na AMŚ. Jednak plan trzyletni dobiegł końca, większość zawodników skończyła studia i budowanie drużyny rozpoczyna się od początku. Jak

Trudne początki sekcji koszykówki

skiej w Gliwicach. Niestety nasz zespół doznał dwóch porażek. W obu meczach widać było dużą przewagę taktyczną rywali. Umiejętność częstej zmiany obrony z indywidualnej na strefową skutecznie rozbijała ataki naszej drużyny. „Przyjechaliśmy na ten turniej po naukę. Oczywiście ambicja zawsze powoduje, że chce się wygrać, jednak zdawaliśmy sobie sprawę, że o chociaż jedno zwycięstwo będzie bardzo ciężko” – przyznała kapitan naszej reprezentacji **Monika Kwiczala**. „Widać było różnicę pomiędzy przeciwniczkami, a nami szczególnie jeśli chodzi o wyszkolenie taktyczne. My jesteśmy na początku drogi budowania drużyny, przeciwniczki były zgrane, potrafiły zmieniać rodzaj obrony, co powodowało bardzo dużą ilość błędów z naszej strony i niewymuszonych strat. Szczególnie szkoda drugiego meczu z Politechniką Śląską. Była realna szansa na pokonanie rywali. Dopóki kryły „każdy swego” gra z naszej strony wyglądała naprawdę dobrze, a wynik oscylował wokół remisu. Ale gdy przeciwniczki ustawiły „strefę”, nasz atak kompletnie się «rozsypano». Nie zalamujemy jednak rąk, mamy teraz trzy miesiące (nasza drużyna w następnym turnieju pauzuje), któ-

na razie nasi zawodnicy występują w rozgrywkach RALK, przygotowując się tym samym do startu w I Lidze Akademickich Mistrzostw Śląska. Pierwszy turniej AMŚ odbędzie się 7 grudnia 2008 roku. „Budujemy na nowo drużynę. Cel postawiony sobie na ten sezon jest jeden: spokojne utrzymanie w I Lidze AMŚ. Rozgrywki raciborskie traktujemy jako element przygotowań do występów w AMŚ. Z zeszłego roku zostało trzech zawodników, pozostali to nowi gracze, którzy dopiero uczą się „naszej” gry” – przyznaje trener drużyny Marcin Parzonka. Na rozgrywki międzuczelniane skład wzmocni jeszcze dwóch zawodników grających na co dzień w ligach państwowych. „To duże wzmocnienie, szczególnie, że są to gracze wysocy. Już teraz nasza gra na obwodzie nie wygląda źle, ale mecze przegrywamy na „tablicy”. Dwoch wysokich zawodników powinno zapewnić nam również dobrą grę pod koszem” – dodaje M. Parzonka.

W imieniu całej społeczności PWSZ życzymy obu naszym sekcjom koszykówki wielu sukcesów i realizacji założonych sobie celów w sezonie akademickim 2008/2009.

Foto: J. Prasecki

Drużyna koszykarzy.

Ondřej Vorel

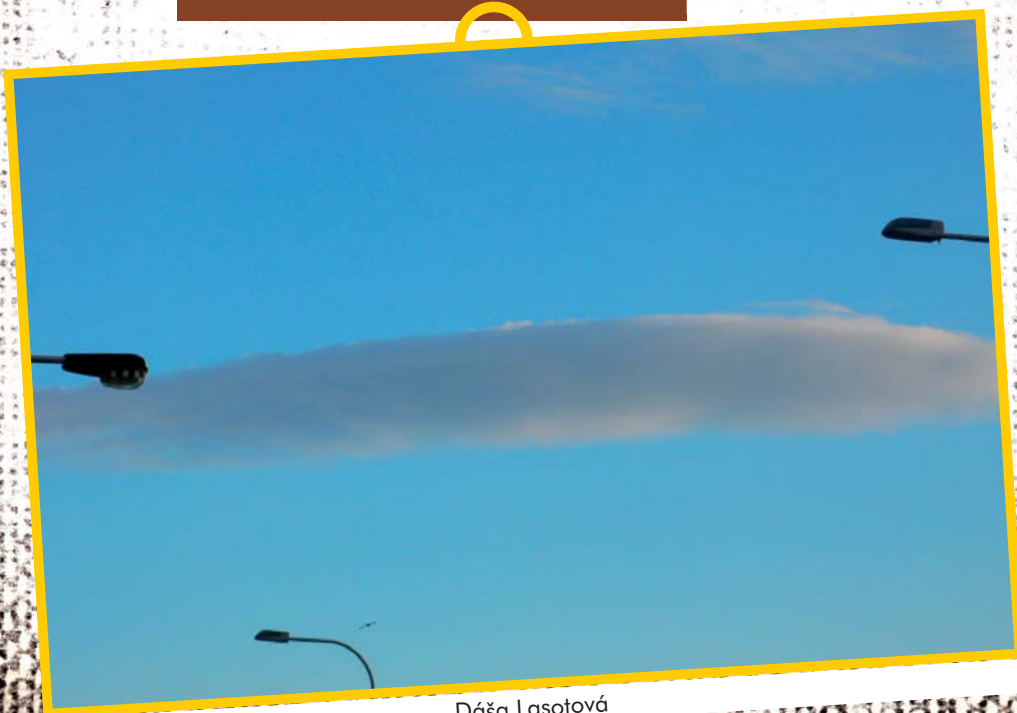
Michaela Terčová

Ivo Chovanec

2008
RYBNÍK
ART
FESTIVAL

„2x?“

Dáša Lasotová

PROJECT TEAM

PARTNER WODĄCY:
Uniwersytet Nauk Stosowanych w Hamburgu (Niemcy)
Wydział Nauk Przyrodniczych
Centrum Technologii i Transferu
Prof. Dr. Walter Leal (BSc, PhD, DSc, DL)
Zespół Projektowy: Veronika Schulte - Silke Kracht
Lohrbuoger Kirchstraße 65 · 21033 Hamburg - Niemcy
Tel.: +49.40.42875-6234 · Fax: +49.40.42875-6499
E-mail: fz-ub@hkw.hamburg.de

PODSTAWI PARTNERZY:
Förderverein NaturGut Ophoven e.V. (Niemcy)
Dr. Hans-Martin Kochanek
Talstraße 4 · 51379 Leverkusen - Niemcy
Tel.: +49.2171.73499-0 · Fax: +49.2171.30944
E-mail: h.m.kochanek@naturgut-ophoven.de

Uniwersytet w Daugavpils (Łotwa)
Prof. Dr. Anita Pipere
Parades 1-231 - 5400 Daugavpils - Łotwa
Tel.: +371.54.28636 · Fax: +371.54.28990
E-mail: anita.pipere@du.lv

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu (Polska)
dr Beata Fedyn - dr Ilona Gembalczyk
ul. Słowackiego 55 - 47-400 Raciborz - Polska
Tel.: +48.32.4155020 · Fax: +48.32.4155002
E-mail: beata.fedyn@pwsz.raciborz.edu.pl

Energia Odnawialna
Klimat
Zrównowagowany Rozwój

Zrealizowany przy wsparciu
Programu Unii Europejskiej - LLP
Lifelong Learning Programme
(rozdział 5) przez rok 2014

GRUPY DOCELOWE

Głównymi grupami docelowymi INSPIRE są:

- Instytucje kształcące nauczycieli,
- Instytucje edukacji nieformalnej takie jak muzea i centra środowiskowe,
- Niezależni nauczyciele, konsultanci i profesjonalni edukacji środowiskowej, którzy są zainteresowani pogłębieniem swojej wiedzy z wykorzystaniem materiałów szkoleniowych wytworzonych jako część projektu.

Oczekuje się, że pedagodzy i profesjonalni środowiskowi, nauczyciele szkolni oraz doradcy metodyczni, pracujący szczególnie w instytucjach edukacji pozaszkolnej, będą mieli dostęp do nowych pedagogicznych metod projektu oraz do używania praktycznych informacji dotyczących podjęcia do nauczania, jakie zostaną w tym projekcie wypracowane. Podsumowując, projekt skupia się głównie na energii odnawialnej i klimacie, przedstawia, w jaki sposób zoptymalizować procesy uczenia się nieformalnego w temacie środowiska i zagadnień zrównowagowanego rozwoju, w ten sposób przyczyniając się do spełnienia założeń Dekady Edukacji dla Zrównowagowanego Rozwoju UN.

WPROWADZENIE DO INSPIRE

Projekt Unii Europejskiej „Inspire School by Non-formal Learning” (INSPIRE) wspiera informacje oraz uczenie się zagadnień dotyczących energii odnawialnej i zmian klimatu. Wiąży projekt Inspire jest poprawienie jakości i atrakcyjności kursów doskonalenia nauczycieli w zakresie efektywniejszego stosowania nauczania pozaszkolnego poprzez wykorzystanie nowych miejsc uczenia się.

INSPIRE reprezentuje konkretny projekt na polu edukacji dla zrównowagowanego rozwoju. Jedną z wyjątkowych cech projektu INSPIRE jest to, że wspiera on wkład kształcenia ustawicznego w jedność społeczną, aktywne obywatelstwo, dialog międzykulturowy, równość płci i osobiste spełnienie. Cele INSPIRE są zgodne z celami Dekady Edukacji dla Zrównowagowanego Rozwoju UN.

INSPIRE jest projektem finansowanym przez Komisję Europejską Programu „Uczenie się przez całe życie” (2007) z budżetu Projektów Wielostronnych COMENIUS. Partnerzy projektu w Niemczech, w Polsce i na Łotwie będą poszukiwali podejść, metod i materiałów, które będą mogły być używane w innych krajach w Europie i poza jej granicami. Projekt rozpoczyna się w listopadzie 2007, a kończy w październiku 2009.

CELE INSPIRE

Głównym Celem INSPIRE jest wykreowanie współpracy i więzi pomiędzy instytucjami pozaszkolnymi a formalną edukacją w szkole, poszerzając w ten sposób wiedzę europejskich uczniów w temacie edukacji dla zrównowagowanego rozwoju.

Cele INSPIRE są zgodne z Dekadą Edukacji dla Zrównowagowanego Rozwoju UN. Partnerzy projektu w Niemczech, w Polsce i na Łotwie wypracowując będą podejścia, metody i materiały, które będą mogły być używane w innych krajach w Europie i poza jej granicami. INSPIRE jest projektem podjętym wraz z Regionalnym Centrum Ekspertyzy ds. Edukacji dla Zrównowagowanego Rozwoju w Hamburgu i Regionie (RCE Hamburg).